

Głos *weekend*

Pismo ukazuje się we
wtorki i piątki

Piątek
28 grudnia 2018
nr 97 (LXXIII)
cena: 17 Kč

DLA DZIECI
DLACZEGO
ZBUNTOWAŁA SIĘ
CHOINKA? STR. 4

EKONOMIA
ZDROWY,
POZYTYWNY
BIZNES STR. 5

niepodległa

POLEKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

Pierwsza szychta po tragedii

Żałoba i kondolencje

Niedziela, 23 grudnia, została ogłoszona w Polsce dniem żałoby narodowej, a kondolencje rodzinom ofiar górniczego wypadku przestał m.in. prezydent RP Andrzej Duda. Z kolei w Konsulacie Generalnym RP w Ostrawie, wystawiono tego dnia księgę kondolencyjną.

– Ludzie faktycznie przychodzą i dokonują wpisów, pierwszą zaś osobą, która to uczyniła, była prezes PZKO, Helena Legowicz – powiedział nam konsul generalny RP w Ostrawie, Janusz Bilski. Jak dodał, pamiątkowych wpisów można też dokonać dziś od godz. 10.00 do 12.00 oraz od godz. 14.00 do 16.00 zarówno w Konsulacie RP w Ostrawie, jak i Ambasadzie RP w Pradze.

(wik)

• We wtorek, mimo trwającej nadal akcji w kopalni ČSM Stonawa, rozpoczęło się normalne wydobywanie – górnicy wychodzą po skończonej szychcie. Po prawej widać dziesiątki zniczy upamiętniających zabitych górników. Fot. WITOLD KOŹDOŃ

WYDARZENIE: Wczoraj została wznowiona praca w kopalni ČSM – Północ w Stonawie. Pod ziemię zjechało blisko tysiąc górników. Nadal nie można wydobyć na powierzchnię ciał ich dziewięciu kolegów, którzy zginęli 20 bm. po zapłonie i wybuchu metanu. Wyciągnięto tylko cztery ciała. „Głos” rozmawiał z zatrudnionymi na kopalni Polakami, którzy znali ofiary nieszczęścia.

Danuta Chlup, Witold Koźdoń

Pprzed portiernią kopalni, pod mozaiką przedstawiającą górników i dziecko, z nadzieją podnoszących ręce w stronę słońca, wczoraj po południu paliło się mnóstwo zniczy. Jeden z nich przyniósł Kamil Bonczek z Bogumina, który specjalnie przyjechał do Stonawy z synami, by pokazać dzieciom miejsce, gdzie kilka dni temu wydarzyła się tragedia. Przy wejściu wisiały dwie zwykłe kartki: jedna z polskim wierszem o zmarłych górnikach, druga z fotografią młodego mężczyzny, narysowanym dziecięcą ręką aniołem i czeskim tekstem: „Bardzo nam ciebie brak, tatusiu! Sebiček i Emmička”.

Ok. godz. 14.00 z hali wejście-

wej wysypał się tłum górników, którzy tego dnia po raz pierwszy od momentu tragedii zjechali pod ziemię. Nie byli zbyt skorzy do odpowiedzi na pytania dziennikarzy. – Normalnie pracowaliśmy, wykonywaliśmy te same obowiązki co zawsze. Nie rozmawialiśmy za bardzo o nieszczęściu. Nie chcę o tym mówić – odpowiadał zdawkowo górnik z Ostrawy.

Dwaj górnicy z Cieszyna, którzy przedstawili się jako Piotr i Marek Sławomir, otworzyli się, kiedy usłyszeli, że jesteśmy polską gazetą. – Obaj pracujemy pod ziemią, ja jeżdżę koleją podwieszoną, kolega naziemną. Przez kilka lat pracowałem w firmie Alpex. Znałem dobrze parę osób, które zginęły – przyznał pan Marek. – To była brygada mojego

brata, on jest przodowym. Zginęli jego ludzie. Gdyby nie to, że teraz jest na chorobowym, także pracowałby tamtego dnia i pewnie też by zginął – mówił poruszony pan Piotr.

Na miejscu obecny był Ivo Čelchovský, rzecznik prasowy OKD. – Dziś rano zjechało pod ziemię 370 górników. Pracujemy na sześć zmian, więc w ciągu czwartku będzie pracowało pod ziemią kopalni ČSM – Północ w sumie ok. tysiąca górników – poinformował. Dodał, że strefa pożaru jest odgradzona tamami i wprowadzany jest do niej azot. W najbliższych dniach i tygodniach będą pobierane próbki do pomiaru stężenia poszczególnych gazów. – Wszystko zmierza ku temu, by po pewnym czasie obszar można było

na nowo otworzyć, by ponownie mogli tam wejść ratownicy oraz komisja specjalistów, która musi zbadać przyczyny nieszczęścia

oraz by można było wyciągnąć na powierzchnię zwłoki pozostałych górników.

Ciąg dalszy na str. 3

REKLAMA

NASZ »GŁOS«

Beata Schönwald
beata.schonwald@glos.live

Koniec starego i początek nowego roku to dobry czas na bilanse i podsumowania, snucie planów oraz postanowień. Ja osobiście wolę te drugie, chociaż co roku mam to szczęście przeżyć parę takich momentów, za którymi chętnie się obejrzę.

W teologii chrześcijańskiej czas ma dwa wymiary. Ten jeden, „chronos”, odmierzają dokładnie nasze zegary i kalendarze, nasze sukcesy zawodowe, podwyżki pensji i zagraniczne wojaże. Natomiast ten drugi, „kairos”, to czas – można powiedzieć – nie z tego świata, określane biblijnie jako „błogosławiony czas zbawienia”, jako „pełnia czasu”.

Przyznam się, że długo nie wiedziałam, co może kryć się pod tym pojęciem. Jednak kiedy dwa lata temu żegnaliśmy rok, w czasie którego bliska mi osoba walczyła z ciężką chorobą, udało mi się uchylić rąbka tej tajemnicy. Odkryłam wtedy, że oprócz czasu, który składał się z dni spędzonych w pracy i w szpitalu, w domu i w samochodzie, istnieje również czas nieskończonej nieuzasadnionej nadziei, czas przyjaźni i życzliwości ludzkiej, czas przekraczania własnych lęków i ograniczeń.

Kolega w pracy w miarę zbliżającego się końca roku, raz po raz powtarza, że znowu jesteśmy starsi. Ma rację, bo „chronos” jest zarówno uciążliwy, jak i nieubłagany. Co innego jednak „kairos”, który sami możemy tworzyć i rozwijać. Wystarczy, że spróbujemy bardziej być niż mieć, więcej dawać niż przyjmować, że spróbujemy stać się w pełni ludźmi. Do siego roku.

22 404

osoby zostały skontrolowane przez funkcjonariuszy śląskiego oddziału Straży Granicznej. Chodzi o działania prowadzone od 22 listopada do 16 grudnia, kiedy to tymczasowo przywrócono kontrole graniczne w związku z trwającym w Katowicach Szczytem Klimatycznym ONZ. Pogranicznicy skontrolowali też 7859 samochodów osobowych, ciężarówek, busów, autokarów oraz pociągów i samolotów. Zatrzymano 34 osoby, a trzem osobom odmówiono wjazdu na terytorium RP. Siedmiu zatrzymanych obywateli RP było poszukiwanych przez wymiar sprawiedliwości za popełnione przestępstwa i wykroczenia.

(wik)

W OBIEKTYWIE »GŁOSU«

• Tak prezentuje się nasza redakcyjna choinka, na której powiesiliśmy ozdoby wykonane przez uczniów polskiej szkoły w Hawierzowie-Błędowicach oraz polskiej szkoły i przedszkola w Suchej Górnej. Sami przyznajcie, że jest piękna. Jeszcze raz dziękujemy!

(dc)

Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

DZIŚ...

28

grudnia 2018

Imieniny obchodzą:

Antoni, Teofila

Wschód słońca: 7.42

Zachód słońca: 15.50

Do końca roku: 3 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Gry w Karty

Międzynarodowy Dzień

Pocałunku

Przysłówia:

„Niewiniątek dzień

pokaże, jaka pogoda w

marcu się okaże”

JUTRO...

29

grudnia 2018

Imieniny obchodzą:

Dawid, Dominik, Tomasz

Wschód słońca: 7.42

Zachód słońca: 15.51

Do końca roku: 2 dni

Przysłówia:

„Grudzień ziemię grudzi

dla zwierząt i ludzi”

POJUTRZE...

30

grudnia 2018

Imieniny obchodzą:

Anizja, Eugeniusz

Wschód słońca: 7.42

Zachód słońca: 15.52

Do końca roku: 1 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Serka Wiejskiego

Przysłówia:

„Eugeniego lód albo

woda pokaże, czy w maju

będzie pogoda”

POGODA

piątek

dzień: 3 do 4 C

noc: 4 do 3 C

wiatr: 3-5 m/s

sobota

dzień: 2 do 3 C

noc: 3 do 2 C

wiatr: 3-4 m/s

niedziela

dzień: 2 do 4 C

noc: 2 do 1 C

wiatr: 6-7 m/s

Kołodowali na rynku

Szanowni państwo, mili kołodnicy, witam was gorąco na rynku w Czeskim Cieszynie na kolejnym wspólnym kołodowaniu. Zanim jednak rozpoczniemy muzyczne spotkanie, pozwólcie, że połączymy się w smutku z rodzinami

tragicznie zmarłych górników. Wszystkim mocno współczujemy – mówiła w piątek, 21 grudnia, Danuta Siderek z Kameralnego Zespołu Śpiewaczego TA Grupa. Bożonarodzeniowy koncert przyciągnął na główny miejski plac tłum miłośników pięknego śpiewu.

Kameralny Zespół Śpiewaczy TA Grupa
Fot. Beł

Na Wspólne Kołodowanie obok Kameralnego Zespołu Śpiewaczego TA Grupa jak zwykle zaprosiły zarządy Miejscowych Kół PZKO Centrum i Osiedle.

Początkowo, w latach 90., członkowie kół Centrum i Osiedle po prostu spotykali się na rynku i wspólnie kołodowali. Od 2013 roku występuje tutaj TA Grupa, która zaprasza innych kołodników oraz członków miejscowych Kół PZKO z Cieszyna i okolic do wysłuchania

kołed i wspólnego śpiewania – mówiła w rozmowie z „Głosem” Danuta Siderek.

W tym roku na czeskokieszyńskim rynku kołodników było wyjątkowo wielu. Najpierw na scenie zaprezentowała się gimnazjalna grupa Nonet. Następnie wystąpiła Katarzyna Muszyńska z mężem Romanem Lasotą. Zaśpiewał chór „Godulan-Ropica”, zespół TA Grupa oraz chór „Canticum Novum” z dyrygentem Leszkiem Kaliną.

Szansa dla Rudnej

Jest szansa na dokończenie tzw. przedłużenia Rudnej w Ostrawie. Do przełomu doszło dzięki zaangażowaniu się w sprawę władz województwa morawsko-śląskiego. Sytuacja, która jeszcze niedawno zdawała się nie mieć wyjścia, znalazła nowe, satysfakcjonujące rozwiązanie.

Konflikt w sprawie przedłużenia Rudnej włókł się latami z powodu sporu między inwestorem, czyli Dyрекcją Dróg i Autostrad, a mieszkańcami domów, którzy obawiali się hałasu. – Dokończenie przedłużenia Rudnej jest dla mieszkańców Ostrawy i całego województwa morawsko-śląskiego kluczową sprawą. Dlatego podjęliśmy się roli mediatora i doprowadziliśmy do spotkania przy jednym stole przedstawicieli DDiA oraz uczestników postępowania, którzy blokują dokończenie budowy tego istotnego ciągu komunikacyjnego – relacjonuje hetman morawsko-śląski, Ivo Vondrák. Dodaje, że zainicjowane przez województwo rozmowy przyniosły ustępstwa „po obu stronach barykady”. – Dyrekcja Dróg i Autostrad podziela obawy mieszkańców tej części miasta, proponując nowe rozwiązanie ścian przeciwdźwiękowych – precyzuje zastępca hetmana ds. transportu, Jakub Unucka. Według niego, nowe rozwiązanie przeciwdźwiękowe będą chroniły przed hałasem nie tylko mieszkańców sąsiadujących z nią domów, ale także obniżą poziom decybeli dochodzących do osiedli Ostrawy-Poręby oraz Szpitala Uniwersyteckiego w Ostrawie.

– Wreszcie doszliśmy do porozumienia w kwestii parametrowi technicznych ścian przeciwdźwiękowych oraz otrzymaliśmy zapewnienie, że jakość ścian nie zostanie już obniżona.

Dokończenie przedłużenia Rudnej jest dla mieszkańców Ostrawy i całego województwa morawsko-śląskiego kluczową sprawą

Ivo Vondrák,
hetman morawsko-śląski

O to zabiegaliśmy od samego początku – potwierdza reprezentant Stowarzyszenia Obywatelskiego „Skalka”, Dušan Richter.

Chociaż w tej chwili można z pewnością mówić o przełomie w sprawie przedłużenia Rudnej, nie od razu można będzie przystąpić do jej realizacji. Najpierw zostanie bowiem wstrzymane „stare” postępowanie w sprawie uzyskania zezwolenia na budowę, by zaraz po tym można było wreszcie postępowanie o wydanie nowego i zajęcie się kolejnymi odcinkami budowy.

(sch)

Pierwsza szychta po tragedii

Dokończenie ze str. 1

Nie potrafimy sprecyzować, kiedy to będzie To wszystko zależy od rozwoju sytuacji w zagrożonym miejscu. To może potrwać nawet kilka tygodni – powiedział Čelechovský.

W Szpitalu Akademickim w Ostrawie przebywa nadal dwóch rannych polskich górników.

– Stan jednego z nich jest w dalszym ciągu krytyczny, leży na oddziale intensywnej terapii. Stan drugiego górnika uległ poprawie, lecz się na standardowym oddziale, komunikuje zarówno z lekarzami, jak i z rodziną – powiedziałła „Głosowi” Nađa Chattowa, rzeczniczka szpitala.

Przypomnijmy, to eksplozji metanu doszło w czwartek przed świętami o godz. 17.16. W momencie wybuchu, 800 metrów pod ziemią, pracowało 23 górników. W większości byli to Polacy zatrudnieni przez zewnętrzną firmę Alplex. Prace natychmiast wstrzymano, a ludzi wycofano z niebezpiecznej strefy. Rozpoczęła się akcja ratunkowa, która z powodu ekstremalnie wysokiego stężenia metanu została niestety szybko przerwana. Z 23 górników udało się uratować 10. Zginęło 12 Polaków i jeden Czech.

Na miejsce wypadku przybyli premier RP Mateusz Morawiecki oraz premier Czech Andrej Babiš. Sytuację na miejscu monitorował też konsul RP w Ostrawie Janusz Bilski. W kontakcie z dyrekcją kopalni był wójt Stonawy Andrzej Feber. W rozmowie z „Głosem” zaznaczył on, że takiego nieszczęścia górnicza gmina nie pamięta. – Zaapelowałem do mieszkańców, by w tym roku świętowali Boże Narodzenie i Nowy Rok bez fajerwerków i hucznych zabaw. Na razie to

wszystko, co możemy zrobić, natomiast o tym, jak uczcić pamięć ofiar, będziemy rozmyślać w 2019 roku – tłumaczył.

Ryszard Szaithauer, prezes spółki firmy Alplex, stwierdził z kolei, że była to największa tragedia w historii firmy. – Do zapałonu metanu, a w konsekwencji do wybuchu, doszło podczas urabiania przez kombajn pociosu ściany. Trudno powiedzieć, jaka była siła podmuchu, w każdym razie przyrost dwutlenku węgla był tak duży, że górnicy w chodniku ulegli zatruciu i wiemy już, że nie ma żadnej szansy na dośście do żywych – przekonywał.

Już w piątek wieczorem w kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Karwinie-Frysztacie została odprawiona uroczysta msza św. w intencji ofiar wypadku. Podobne nabożeństwa odbyły się w kolejnych dniach w Stonawie i innych zakątkach regionu i kraju. Pracodawca wypłaci odszkodowania rodzinom zmarłych górników. Nad sierotami roztoczy opiekę także stowarzyszenie „Święta Barbara”. W związku z tragedią na kopalni ČSM można przekazywać datki finansowe zarówno na rachunek „Świętej Barbary”, jak i na konto zbiórki publicznej ogłoszonej przez Fundację OKD. Informacje znajdują się na stronach internetowych www.svatabarbara.cz oraz www.nadaceokd.cz. Fundacja OKD miała wczoraj przed południem na swym koncie dary finansowe na rzecz rodzin w wysokości 904 tys. koron, stowarzyszenie „Święta Barbara” blisko 2,7 mln koron. – Sytuacja jest płynna, nieustannie wpływają nowe kwoty – poinformowała Monika Němcowa, prezes „Świętej Barbary”. (dc, wik)

Śmierć zagląda w oczy

Grudniowy wypadek w kopalni ČSM Stonawa – choć niezwykle tragiczny – nie jest największym, jaki wydarzył się z udziałem polskich górników w XXI stuleciu. Do najtragiczniejszego zdarzenia doszło bowiem 21 listopada 2006 r. w kopalni Halemba w Rudzie Śląskiej. Wybuchł tam wówczas metan i pył węglowy, w efekcie zginęło 23 górników.

Niestety mimo coraz nowocześniejszych systemów bezpieczeństwa, w kopalniach regularnie dochodzi do tragicznych wypadków. I tak 18 września 2009 r. wybuch metanu w kopalni Wujek-Ruch Śląsk w Rudzie Śląskiej zabił 20 górników. Z kolei 6 lutego 2002 r. wybuch pyłu węglowego na głębokości 700 m w kopalni Jas-Mos w Jastrzębiu-Zdroju spowodował śmierć 10 osób. Z kolei 11 marca 2004 r. około 700 metrów pod ziemią w kopalni Łazy zginęło pięciu Polaków i dwóch Czechów. Dwaj polscy górnicy stracili też życie 23 listopada 2008 r. w kopalni ČSM. Trzech innych górników odniosło wówczas obrażenia. Z kolei 7 października 2003 r. dwóch polskich górników zginęło w podziemiach kopalni Dąrków. Eksplozja metanu nastąpiła też w kopalni Dąrków 6 sierpnia 2015 r. Zginęły wówczas trzy osoby, a dwie inne odniosły obrażenia.

(wik)

• Dzięki kapelom „Bezmianna” (na górze) oraz „Nowina” tradycja kołodowania na św. Szczepana na Zaolziu jest ciągle żywa. Oba zespoły kołodowały w drugi dzień świąt Bożego Narodzenia od górskiej części regionu aż po Cieszyn i okolice.

Zdjęcia: DANIEL KADŁUBIŁC

E-mail: danuta.chlup@glos.live

Pisząc do nas, podaj swój wiek, klasę i adres szkoły, do której uczęszczasz. Prosimy o nadsyłanie listów o objętości do 2000 znaków ze spacjami.

• Dzieciom było do twarzy w „mikołajkowych” czapkach i szalikach. Fot. DANUTA CHLUP

Dlaczego zbuntowała się choinka?

W czwartek przed świętami Bożego Narodzenia w Domu PZKO w Hawierzowie-Błędowicach panowała odświętna atmosfera. Zgromadzeni goście z przyjemnością przyglądali się uczniom starszych klas miejscowej polskiej szkoły wychodzącym na scenę w eleganckich sukniach i garniturach. „Koncert Świąteczny” rozpoczął się pieśnią „Adeste Fideles” oraz kolędami wykonanymi na fletach.

Na scenie przeplatały się występy starszych uczniów z popisami ich młodszych kolegów ubranych w sympatyczne „mikołajkowe” czapki i szaliki. Rozlegał się zarówno solowy, jak i chóralny śpiew. Publiczność wysłuchiwała klasycznych polskich i czeskich kolęd oraz piosenek świątecznych w różnych aranżacjach. Część programu należała do dzieci, które uczą się gry na instrumentach. Były więc solowe występy fortepianowe, gitarowe, z wykorzystaniem fletu, skrzypiec, a także saksofonu. Narratorzy z klasy dziewiątej przypominali o dawnych polskich tradycjach świątecznych, mówili o polskich i regionalnych, cieszyńskich daniach świątecznych. – Dzielenie się opłatkiem jest ściśle związane z Polską.

Dla każdego Polaka ma znaczenie niemal mistyczne – mówił narrator. Dzieciatko klasztoru przygotowało ponadto fajną niespodziankę dla widzów. Sami napisali scenariusz, wyreżyserowali i zagrali krótkie wesołe przedstawienie pt. „Zbuntowana choinka”. Dziwicie się, dlaczego choinka miałyby się buntować? Albo karp? To przecież oczywiście – drzewka nie chcą być wycinane, a ryby zabijanie na święta.

Finał „Koncertu Świątecznego” odbył się w wielkim stylu. Wiązankę polskich kolęd wykonali wspólnie uczniowie i nauczyciele. Nagrodzeni zostali burzliwymi oklaskami. Warto dodać, że na koncercie można było nabyć świąteczny numer szkolnego pisemka „Echo spod ławek”. (dc)

GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA

Kolorowe książki

W połowie grudnia w bibliotece w Karwinie-Frysztacie odbyło się uroczyste wręczenie nagród laureatom konkursu czytelniczego w kategorii pierwszej – pierwszoklasistom i drugoklasistom. Mieli za zadanie narysować obrazek na podstawie książki „Dwanaście miesięcy” Marcina Brykczyńskiego. Było nam bardzo miło, że laureaci konkursu przyjechali wraz z rodzicami i dziadkami ze wszystkich zakątków naszego regionu – od Mostów, przez Gródek, Czeski Cieszyń, Stonawę, Cierlicko, aż po Błędowice czy Lutynię Dolną. Imprezę prowadziła Helena Legowicz, prezes Stowarzyszenia Przyjaciół Polskiej Książki. Dumni rodzice i dziadkowie mogli jeszcze raz obejrzeć dzieła swoich pociec na wystawie. Helena Legowicz wspominała również o specjalnej pochwalce jury dla 1. klasy PSP w Trzyńcu I. Gościem spotkania była Agata Kokotek, kostiumografka Teatru Cieszyńskiego, która ciekawie opowiadała o swojej pracy i zaprezentowała kilka swoich projektów.

Joanna Klimsza

Zdjęcia: ARC

Adam Dominik Sipowicz urodził się 13 marca br. w Chrzanowie. Ważył 4230 g i mierzył 58 cm. Szczęśliwymi rodzicami chłopca są Aleksandra (z domu Juroszek), pochodząca z Grodziszcz i Sebastian Sipowicz. Adaś ma starsze rodzeństwo: Wojciecha, Matyldę, Tymoteusza. Wojtuś, Matysienka i Tymuś bardzo kochają swojego bratka. Mieszkają z rodzicami w nowym domu w Rybniej. Zdjęcie ukończonych wnucząt wraz z informacjami nadesłali do redakcji babcia Edmunda i dziadek Karol Juroszkowie z Grodziszcz.

Adam to stare imię biblijne hebrajskiego pochodzenia. Prawdopodobnie oznacza „człowieka powstałego z ziemi”. Imię Dominik ma łacińskie pochodzenie, oznacza „pański”, „należący do Pana”. (dc)

GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA

Wyjątkowy gość

Święty Mikołaj odwiedził na początku grudnia dzieci uczęszczające do Przedszkola „Wędrowniczki” w Wędrzynie. Dzieci wraz z rodzicami, oczekując na jego przyjście, skorzystały z wielu atrakcji przygotowanych przez grono pedagogiczne. Ozdabiały torebki na świąteczne podarunki, dekorowały pierniki z lukrem, a podczas lekcji pokazowej zaprezentowały umiejętności nabyte na zajęciach z rytmiki.

Wreszcie przyszedł długo oczekiwany gość – Święty Mikołaj, który każdemu przedszkolakowi wręczył z uśmiechem wspaniały upominek, a dzieci odwzajemniły uśmiech piosenką.

Mama Adasia

Smaczne »Jasełka«

W przedświąteczne grudniowe popołudnie w oldrzychowickim przedszkolu „Pod wesołą chmurką” odbyło się rodzinne spotkanie bożonarodzeniowe. Głównym punktem programu były „Jasełka”, przeplatane kolędami w pięknej oprawie muzycznej. Na scenie pojawiły się uroczne gwiazdy z księżycem, weseli pasterze, dostojni królowie oraz Maria z Józefem i Dzieciątkiem. Po przedstawieniu można było się poczęstować kawą i herbatą oraz zjeść pyszne, domowe ciasta. Dziękujemy paniom nauczycielkom za przygotowanie miłego spotkania.

Alicja Bóhm

POLSKI BIZNES ⁽⁹⁾

Zdrowy, pozytywny biznes

Na progu nowego roku będziemy składać sobie życzenia zdrowia, szczęścia oraz wszelkiej pomyślności. Głównie jednak zdrowia. Bo, jak mówi Zbyszek Sembol, pełnomocnik spółki „Vinis” w Trzanowicach, „zdrowy człowiek ma tysiąc życzzeń, chory tylko jedno”.

W lutym minie 25 lat od momentu, kiedy Barbara i Zbyszek Sembolowie założyli własną firmę. I chociaż nieraz odnosili sukces, ich droga do „zdrowego, pozytywnego biznesu” była kręta. – Zaczynaliśmy od baterii, bo też w połowie lat 90. ub. wieku praktycznie wszystko działało na baterie. Kolega wyśmiał mnie zaraz na początku. Uważał, że przywożenie baterii z Chin do kraju, który ma swojego producenta tego towaru, jest szaleństwem – wspomina mój rozmówca. Wbrew czarnym przepowiedniom import baterii okazał się strzałem w dziesiątkę. Jedynym mankamentem tego przedsięwzięcia był ich ciężar, który powodował, że przewożące je kontenery mogły być tylko do połowy załadowane. Na to Sembolowie też znaleźli rozwiązanie. Aby nie przewozić powietrza, do baterii „dorzucili” latarki, a później zegary.

Można powiedzieć, że zegary były tym, co rozślawiło „Vinis”. Firma w najlepszych swoich latach oferowała ponad 400 modeli zegarów, zegarków, budzików i minutników oraz zatrudniała ok. 25 osób. – Zegary stały się również popularnym gadżetem reklamowym, który jednak wraz z rozwojem nowoczesnych technologii został zepchnięty na margines. Pięć, sześć lat temu doszło do załamania rynku i zegarowemu biznesowi przestało się powodzić – przyznają małżonkowie. Interesy nie szły tak, jak kiedyś, trzeba było zwalniać pracowników, a negatywne wieści jednoznacznie przeważały nad tymi pozytywnymi. – Nie widzieliśmy sensu w tym, co robimy, i na serio zastanawialiśmy się nad tym, czy lepiej nie skupić się wyłącznie na naszym hobby, czyli uprawianiu biegów górskich – mówi pani Barbara. Ekstremalne biegi były tym, co w tym czasie przynosiło im

satysfakcję. Zresztą do dziś zdobywają w tej dyscyplinie najwyższe laury.

O produktach „tianDe”, które pozwoliły firmie zaczerpnąć nowy oddech, Sembolowie mówią, że to one ich znalazły. Początek tej historii jest zresztą banalny. Żona byłego pracownika z koleżanką poprosiły o spotkanie, żeby przedstawić superprodukt. Pan Zbyszek, jakkolwiek tego typu spotkania uważa za czas stracony, zgodził się niejako po starej znajomości. Kobiety zaprezentowały przyniesione produkty i na odchodnym zostawiły próbkę. – Powiedziałem im wprost: musicie być szalone, skoro myślicie, że w tych czasach będę zajmować się kosmetyką – śmieje się biznesmen. Wtedy jeszcze nie wiedział, że nie minie pół roku i to on będzie tym, który zadzwoni, żeby wrócić. Na razie jednak położył otrzymane maści i plastry przeciwbólowe na parapecie w siłowni i ten rozdział uważał za zamknięty. – To był akurat ten okres, kiedy biznes zamiast cieszyć, przytłaczał nas. Sporo czasu i energii poświęcaliśmy więc na treningi. Pewnego razu wróciłem z gór kompletnie złamany, z obolałą kostką. Wtedy mój wzrok spoczął na próbkach leżących na parapecie. Stwierdziłem, że nic nie tracę, jeśli je zastosuję. Kiedy rano się obudziłem, sądziłem, że stał się cud. Ból minął jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki. Zaczęliśmy więc testować na sobie poszczególne produkty. Wynik był jednoznaczny: to po prostu działa – mówi Zbyszek Sembol.

Przełomowym momentem były jednak zawody na Mont Blanc, gdzie mieli do pokonania 168 km. Wrócili w środę, a w piątek wzięli udział w kolejnym ekstremalnym wyścigu, w Beskidzkiej Siódemce. – Stwierdziliśmy, że pobiegniemy od tak, rekreacyjnie. Do mety dobiegliśmy jednak jako drużyna. Taki rezultat po zaliczonym niespełna tygodniu temu Mont Blanc nie był czymś normalnym. Wtedy uświadomiliśmy sobie, że to nie tylko sprawa kondycji, ale także specyfików, które w swoim czasie oferowały nam owe dwie kobiety – wspomina przedsiębiorca.

• Barbara i Zbyszek Sembolowie prowadzą „zdrowy” biznes. Fot. BEATA SCHÖNWALD

Dziś Barbara i Zbyszek Sembolowie śmiało mogą powiedzieć, że biznes jest równocześnie ich pasją. Pochodzące z jednego z najczystszych zakątków świata, Altaju, kosmetyki oraz środki będące ekologiczną alternatywą chemii gospodarczej sprzedają w sklepie we Frydku-Mistku oraz w sklepie internetowym. Prócz tego sprzedaż odbywa się sieciowo, na zasadzie budowania siatki klientów mających dobre doświadczenia z produktem i polecaniu go kolejnym osobom. – Od 2017 roku, kiedy założyliśmy sklep internetowy, obroty firmy nieustannie rosną. Nie jesteśmy co prawda najlepsi w Europie, ale drugie miejsce to też niezły wynik – cieszy się pan Zbyszek. – Dla nas, ludzi gór, ważne jest to, że są to produkty przyjazne dla człowieka i dla przyrody. Powstają na bazie ziół zbieranych w Altaju i starych receptur wschodnich. To taki pozytywny biznes, kiedy ludzie wracają do nas zadowoleni – przekonuje pani Barbara. (sch)

Kwestionariusz firmowy

Rok założenia: 1994

Branża: kosmetyczna

Liczba pracowników: 17

Kontakt:

TianDe Frydek-Mistek, Stará cesta 2325, Mistek (naprzeciw Alberta)

Tel. 605 250 753

www.tiandefm.cz

GROSZ DO GROSZA

Henryka Bittmar

Każda pomoc ma sens

Pojęcie filantropii wywodzi się z kultury antycznej i oznacza usposobienie przyjazne ludziom oraz miłość i współczucie wobec bliźniego. U Greków filantropia, czyli chęć pomagania innym, wynikała z miłości do człowieka, a pierwowzór takiej postawy jest zawarty w micie o Prometeuszu.

W średniowieczu rozwój filantropii dokonywał się pod wpływem różnych religii. Wyodrębnił się wówczas nowy nurt filantropii, który został określony mianem dobroczynności. W późniejszym czasie wykształciła się również filantropia świecka. Nie tylko w chrześcijaństwie, ale także w judaizmie i islamie dobroczynność jest rozumiana jako swoisty nakaz, akcentujący potrzebę opieki nad najsłabszymi. Filantropia natomiast opiera się na świeckiej idei humanizmu akcentującej potrzebę solidarności z ubogimi współobywatelami, zakłada także wspieranie nauki, oświaty i kultury. Obojętne, czy mówimy o filantropii czy też o dobroczynności – każda, nawet najmniejsza pomoc ma sens.

dobra i nie oczekiwanie niczego w zamian.

Kto ratuje jedno życie...

Oczywiście idealnie byłoby wtedy, gdyby taka pomoc nie była potrzebna. Bo co tu dużo mówić – akty filantropii czy dobroczynności wprawdzie pomagają, ale istoty problemu nie rozwiązują. To że ludzie dobrej woli zbiorą okrągłą sumę na ratowanie życia jednego dziecka, nie oznacza jeszcze, że wszystkie cierpiące na tę samą chorobę dzieci doczekają się pomocy. Jeżeli na przykład w jakimś społeczeństwie problemem jest wszelobocna korupcja i niewydolna służba zdrowia, to żadna, nawet najlepiej zorganizowana akcja charytatywna losu potencjalnych pacjentów nie jest w stanie poprawić. Ale czy to w ogóle ma znaczenie? „Kto ratuje jedno życie, jakby cały świat ratował” – to przesłanie przyswiewca wszystkim ludziom niosącym pomoc, bez względu na status społeczny, narodowość czy wyznawaną religię. Innymi słowy – każda, nawet najmniejsza pomoc ma sens.

Polacy i Czesi umieją pomagać

Zarówno w Polsce, jak i w naszym kraju przekonanie o potrzebie niesienia pomocy jest mocno zakorzenione. Niektórzy pomagają, bo chcą. Z potrzeby serca, anonimowo, nie szukając rozgłosu, unikając światła reflektorów. Inni – bo pragną w ten sposób poprawić własny wizerunek i pokazać się z jak najlepszej strony. Jak wynika z badań statystycznych, Polacy i Czesi chcą i umieją pomagać. Robią to jednak na ogół rzadko i okazjonalnie, np. odpowiadając na wezwanie mediów. Nie odmawiają pomocy ofiarom przeróżnych katastrof czy chorym dzieciom. Już niebawem ruszy w Polsce kolejna odsłona niezwykle popularnej Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, u nas w pierwszej połowie stycznia pieniądze będą zbierały tysiące małych i dorosłych koleśników w ramach Kwesty Trzech Króli. Zbiórke pieniędzy organizuje katolickie stowarzyszenie Caritas. Dzieci składają gospodarzom życzenia zdrowego i pomyślnego roku i wręczają w

podjęcie za datki symboliczne okrucy mirry. Ale nie tylko okoliczności Nowego Roku sprzyjają akcjom charytatywnym. Wszyscy ci, którzy chcą pomagać potrzebującym, mają ku temu mnóstwo okazji w ciągu całego roku.

Miliardy dla potrzebujących

W ubiegłym roku Czesi przekazali na cele charytatywne ponad 8,1 mld koron. Z tego indywidualni darczyńcy – ok. 2 mld koron. Jest to jednak liczba prawdopodobnie mocno zaniżona, wiele osób bowiem posyła pieniądze, nie uwzględniając tego faktu w rozliczeniach finansowych. W tym roku zebranych pieniędzy będzie zapewne jeszcze więcej. Dla przykładu – wielu darczyńców poruszył niedawno los rodzin czeskich żołnierzy poległych w Afganistanie, na koncie specjalnej fundacji w krótkim czasie zgromadzono 10 milionów koron. Ludzie chętnie przekazują też pieniądze m.in. fundacji Człowiek w Potrzebie (Člověk v tísni). W tym roku zebrała ona ok. 145 mln koron. Coraz hojniejsze są z roku na rok firmy i

organizacje – na cele charytatywne przeznaczyły one w ub. roku rekordowych 3,9 mld koron. Dużo pieniędzy tradycyjnie rozdzielają u nas takie fundacje, jak Dobry Anioł, Karta 77 – Konto Bariery, ČEZ, Agrofert, Caritas i wiele innych. Ogółem fundacji i funduszy charytatywnych jest w naszym kraju ponad 2,2 tys.

Chociaż na pierwszy rzut oka może się wydawać, że zebranie pieniędzy na szczytny cel lub zorganizowanie wolontariatu nie stanowi w naszym kraju wielkiego problemu, ciągle większość z nas nie pomaga i pomagać nie ma zamiaru. Niektórzy nie wierzą, że pieniądze naprawdę trafiają do potrzebujących (w mediach nagłaśniano przecież niejedną przypadłość nadzyszy niedawno los rodzin czeskich żołnierzy poległych w Afganistanie, na koncie specjalnej fundacji w krótkim czasie zgromadzono 10 milionów koron. Ludzie chętnie przekazują też pieniądze m.in. fundacji Człowiek w Potrzebie (Člověk v tísni). W tym roku zebrała ona ok. 145 mln koron. Coraz hojniejsze są z roku na rok firmy i

Tragiczny finał roku

Rok 2018 zakończył się niestety tragicznym akcentem. W kopalni w Stonawie zginęło 13 górników. Ponadto obchodziliśmy 100-lecie niepodległości Polski oraz 100. rocznicę powstania państwa czechosłowackiego. Poza tym emocji dostarczyły nam wybory, najpierw prezydenckie, później samorządowe. Rozpieszczało nas długie, przepiękne lato, a redakcja „Głosu” zapamięta 2018 r. jako czas przeprowadzki do nowej siedziby.

Styczeń

Na Śląsku Cieszyńskim paradowały Orszaki Trzech Króli, w Mostach koło Jabłonkowa bawiono się na 40. Balu Gorolskim, a w Bystrzycy oddano do użytku ostatni brakujący węzeł drogowy obwodnicy Trzyńca. Żyliśmy jednak przede wszystkim wyborami prezydenckimi. Wystartował w nich pochodzący z Jabłonkowa prof. Jiří Drahoš, ale zwyciężył Miloš Zeman.

Luty

Szalała grypa, a w Pjongczangu trwały Zimowe Igrzyska Olimpijskie i cieszyliśmy się ze złotego medalu Kamila Stocha. Z kolei zaolziańska młodzież rywalizowała w 46. Zjeździe Gwiazdzistym w Mostach koło Jabłonkowa, zaś w Państwowym Archiwum Powiatowym w Karwinie otwarto wystawę „Od soli do węgla” – jedną z imprez towarzyszących jubileuszowi 750-lecia Karwiny.

Marzec

97 zaolziańskich sportowców wyjechało do Krynicy na XIII Światowe Zimowe Igrzyska Polonijne i zwyciężyli oni w klasyfikacji drużynowej. Kongres Polaków przeniósł się do budynku przy ul. Grabińskiej 33 w Czeskim Cieszynie. Czesko-cieszyński gimnazjalista zorganizował strajk, przylaczając się do ogólnokrajowych protestów przeciw polityce premiera i prezydenta. Z okazji setnej rocznicy urodzin Józefa Ondrusza staraniem Kongresu Polaków w RC ukażął się zbiór opowiadań gwarowych „Cudowny chleb”.

Kwiecień

Bronisław Liberda odebrał nagrodę Miasta Trzyńca, przyznana przez tamtejszych radnych, z kolei członkowie sibickiego Beerclubu porządkowali stary ewangelicki cmentarz w Karwinie. W polskiej szkole w Gnojniku zainaugurował działalność „Przystanek Historia Zaolzie IPN”, basen w Bystrzycy był areną XVII Mistrzostw Polskich Szkół w Pływaniu, członkowie Rodziny Katyńskiej uczcili 78. rocznicę zbrodni katyńskiej i 8. rocznicę tragedii smoleńskiej, a członkowie MK PZKO w Piotrowicach-Markłowicach spotkali się w wyremontowanej świetlicy. Stalownicy z Trzyńca przegrali w finale hokejowej Ekstraligi z Kometa Brno.

W maju w Ostrawie odbyło się Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych MIDAS, do którego należy „Głos”. Dziennikarze odwiedzili też nasz region.

Maj

Rozpoczęła się budowa sali gimnastycznej przy polskiej szkole w Trzyńcu. Józef Wierzoń otrzymał z rąk konsula Janusza Bilskiego „Srebrne Spinki”. W Parku PZKO w Bystrzycy na kolejnym Zlocie zagrał Perfect, a w Olbrachicach świętowano 190-lecie budynku polskiej szkoły.

Czerwiec

Na stadionie przy ul. Leśnej w Trzyńcu odbyły się XXXVI Igrzyska Lekkoatletyczne polskich szkół podstawowych. Nad regionem przetoczyły się gwałtowne burze. W Czeskim Cieszynie pod wodą znalazło się ponad 20 obiektów. Przedszkole Wesołych Przygód przy ul. Moskiewskiej w Czeskim Cieszynie świętowało 70. rocznicę założenia placówki. W konkursie „Inicjatywy PZKO 2017” zwyciężyły projekty „Niebory mają talent” oraz „Lato z tradycją”, natomiast Zespół Regionalny „Błędowice” występem w Domu Kultury uczcił w Hawierzowie swoje 35-lecie. Ponad sześć tysięcy osób bawiło się we frystackim parku na Dolańskim Grómie. W Bystrzycy puszczano wianki na Międzynarodowym Świętojańskim Festiwalu Folklorystycznym, a Klub Kibica w Boconowicach zachęcał do wspólnego kibicowania podczas mistrzostw świata w piłce nożnej. Zapadł też wyrok w sprawie trzech podpalaczy drewnianego kościółka w Gutach. Sąd Wojewódzki w Ostrawie wymierzył im kary kilkulatniego pozbawienia wolności.

Lipiec

Redakcja „Głosu” przeniosła się do nowych pomieszczeń w kamienicy PZKO przy ul. Strzelniczej 28 w Czeskim Cieszynie. Pod jabłnkowskim klasztorem odkryto podziemne korytarze, a w ośrodku „Severka” w Łomnej Dolnej rozpoczęła się budowa kolejki linowej. Zaolzie po raz 28. pielgrzymowali do Częstochowy, grupa naszych uczniów podstawówek wyjechała na Dolny Śląsk na dwutygodniowe kolonie, a w wielkim szańcu w Mostach koło Jabłonkowa spotkali się rekonstruktorzy z Czech, Polski i Słowacji na historycznym pikniku.

Sierpień

W Lasku Miejskim w Jabłonkowie bawiono się na 71. „Gorolskim

W sierpniu w Parku PZKO w Bystrzycy usypano piaszczystą plażę na potrzeby Hawaia Party.

Święcie”. Nowym dyrektorem Teatru Cieszyńskiego został reżyser teatralny i długoletni dyrektor państwowego Teatru pod Palmówką, Petr Kracik, który zastąpił odchodzącego na emeryturę Karola Suszke.

Wrzesień

W regionie trwał dożynkowy maraton, natomiast polscy siolmoklasiści wyjechali nad Bałtyk na Zieloną Szkołę, którą po raz pierwszy spędzili w Jastrzębiej Górze. Scena Lalek „Bajka” Teatru Cieszyńskiego świętowała 70-lecie istnienia. Jerzy Buzek był gościem talk show Izabeli Wałaskiej „Zaolzie potrafi”, a do Pragi przybyła Barbara Ćwior, nowa ambasador RP. W Warszawie odbył się V Światowy Zjazd Polonii i Polaków z

Zagranicy, natomiast członkowie MK PZKO w Kocobędzu świętowali 60-lecie założenia Koła oraz 20. rocznicę otwarcia Domu PZKO.

Październik

W Republice Czeskiej odbyły się wybory samorządowe. Reprezentanci polskiej mniejszości kolejny raz odnieśli w nich znaczące sukcesy. W Czeskim Cieszynie odbył się pierwszy „Ewa Fest”, czyli muzyczny festiwal połączony z międzynarodowym złotem fanów Ewy Farniej. Z kolei w Bystrzycy trwało 26. Babie Lato Filmowe. Młodzi piłkarze PSP w Jabłonkowie triumfowali w 19. edycji Memoriału Alojzego Adamca, zaś w Mistrzowicach zorganizowano 42. Memoriał Wandy Delong. W Cie-

Zespół Pieśni i Tańca „Suszanice” obchodził w Domu Kultury w Hawierzowie swe 65. lecie. Świętowano w listopadzie.

szynie kręcono sceny do polskiej superprodukcji „Legiony”, przede wszystkim jednak uroczystości uczczono 100. rocznicę powołania do życia Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego. Nasze zespoły i organizacje miały duży wkład w przebieg tych obchodów.

Listopad

Zespół Nonet i Władysław Kubiś zostali laureatami 16. edycji

Zdjęcia: WITOLD KOZDOŃ, NORBERT DĄBKOWSKI

Grudzień

Ukazała się dwujęzyczna książka Izabeli Wałaskiej „(Pó)prawdy i mity o Polakach i Czechach, czyli historyki z życia wzięte”. Polskie przedszkole w Jabłonkowie obchodziło 90. lat istnienia, a w szkole w Gnojniku odbył się finał konkursu recytatorskiego im. Jana Kubisza. W kopalni ČSM Stonawa doszło do eksplozji metanu. Z 23 osób, które przebywały w rejonie wybuchu 800 metrów pod ziemią, udało się uratować 10. Zginęło zaś 13 górników – 12 obywateli polskich i jeden czeski. (wik)

ROK PROFESORA STANISŁAWA HADYNY ⁽¹⁾ Tu się wszystko zaczęło

Gdyby nie tablica umieszczona na frontowej ścianie budynku, nic nie wskazywałoby na to, że w tym domu urodził się Stanisław Hadyna, wybitny polski muzyk, kompozytor, pedagog, literat, założyciel i długoletni dyrektor Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk”. Przyjechałam do Karpętnej, by porozmawiać z Jarmilą Součkovą, obecną właścicielką domu.

• Jarmila Součková w ogrodzie na tyłach domu.

• W tym domu urodził się Stanisław Hadyna. Fot. DANUTA CHLUP

Danuta Chlup

Stanisław Hadyna urodził się 25 września 1919 roku w domu swego dziadka Jana Pilcha, kierownika szkoły ludowej w Karpętnej. Ojciec przyszłego kompozytora, Jerzy Hadyna, był nauczycielem w bystrzyckiej szkole. W sąsiedniej Bystrzycy mały Staś został ochrzczony przez pastora Karola Michejda w tamtejszym kościele ewangelickim. Przyszły założyciel „Śląska” krótko mieszkał w Karpętnej (kiedy miał rok, rodzina przeprowadziła się do Cieszyna), lecz pomimo to nazywał ją najpiękniejszą wioską na świecie.

Przyjechała ze Słowacji

Jest wczesne grudniowe popołudnie. Siedzimy w domu rodzinnym Hadyny z jego obecną właścicielką, Jarmilą Součkovą. Z kuchennego pieca bucha ciepło, na stole stoją kubki z parującą herbatą. Za

oknami sypie śnieg, coraz grubszą warstwą pokrywa ogród, w którym mam zamiar zrobić zdjęcie pani Jarmili. Zastanawiam się, czy Staś, odwiedzając dom dziadka, biegał po tym ogrodzie?

Starsza kobieta jest dumna, że z jej domu wywodzi się znakomita osobistość. Na chwilę uchyla drzwi do sąsiadującego z kuchnią pomieszczenia. – To jest podobno ten pokój, w którym urodził się Hadyna – mówi, prowadząc mnie do środka. W pokoju jest zimno, wracamy więc szybko do kuchni. Dom nie jest obecnie na stałe zamieszkały, dlatego właścicielka nie ogrzewa codziennie wszystkich pomieszczeń.

Jarmila Součková ma czesko-słowackie korzenie, jej ojciec był Czechem, matka Słowaczką. Urodziła się pod koniec wojny w okolicach Trnawy, na Słowacji mieszkała do szóstego roku życia, po czym, ze względu na pracę

ojca, przeprowadziła się z rodzicami do Trzyńca. Niemniej każde wakacje spędzała u słowackich krewnych.

Połączył ich folklor i jedna data

Kobieta jest przekonana, że jej rodzina nieprzypadkowo weszła w posiadanie domu, w którym przyszedł na świat znany krzewiciel folkloru. – Na Słowacji, w moich rodzinnych stronach, folklor był zawsze bardzo żywy, ja także tańczyłam w zespole i śpiewałam. Z kolei ojciec pochodził z Moraw – tam także ludzie żyją folklorem. Dlatego poczuliśmy się uhonorowani, kiedy dowiedzieliśmy się, że z tego domu, który w 1974 roku kupił moi rodzice, pochodził założyciel zespołu „Śląsk”. Poprzedni właściciele nie powiedzieli nam tego, dowiedzieliśmy się o Hadynie ze „Zwrotu”. Ten dom już ponad 40 lat jest własnością naszej rodziny – opowiada. Cieszy się, że na budynku znajduje się tablica pamiątkowa kompozytora, chętnie zgodziła się na jej umieszczenie przez bystrzycką szkołę.

Ze słów pani Jarmili wynika, że wierzy w zrządzenia losu. Podkreśla, że obchodzi urodziny w Nowy Rok, a w tym samym dniu, 1 stycznia 1999 roku, zmarł w Krakowie profesor Hadyna. To jest kolejny element, który łączy ją ze zmarłym muzykiem. Jarmila Součková, pomimo słowackich korzeni, dzisiaj uważa za swój dom Trzyńcie i okolice, Zaolzie, czesko-słowackie pogranicze. Kocha poławiany, górzysty teren. Nauczyła się języka polskiego. – Kiedy przeprowadziliśmy się do Trzyńca, zaczęłam chodzić do

biblioteki. I tam natrafiłam na polskie książki. Podobaly mi się, zaczęłam je więc pożyczać i uczyć się polskiego – śmieje się kobieta.

Gdyby tak zatańczyć ze »Śląskiem«...

Součková podziwia „Śląsk”. Niedza była na jego koncertach. Za życia profesora zdobyła jego adres i zaprosiła go do siebie do Karpętnej. Wymienili się listami, Hadyna obiecał przyjechać, lecz ostatecznie nie doszło już do tej wizyty. – Zobaczymy, co dalej będzie z

tym domem. Nasi młodzi nie zamierzają tu mieszkać. Każdy dziś woli iść w świat. Zresztą profesor Hadyna, który tu się urodził, także jest tego przykładem. On również nie zagrał tu miejsca – stwierdza Jarmila Součková.

Kończymy herbatę. Pani Jarmila się rozmarza. – Mam jeszcze jedno życzenie, nie wiem, czy ma szansę się spełnić. Kiedyś śpiewałam i tańczyłam w zespole folklorystycznym. Fajnie byłoby jeden jedyny raz spróbować tańca z zespołem „Śląsk”...

To będzie także Rok Moniuszki

Na Śląsku rok 2019 będzie Rokiem Stanisława Hadyny, w całej Polsce, decyzją Sejmu RP, rokiem jednego z najwybitniejszych polskich kompozytorów – Stanisława Moniuszki (w 200. rocznicę urodzin), a także Rokiem: Gustawa Herlinga-Grudzińskiego (w 100. rocznicę urodzin), Anny Walentynowicz (w 90. rocznicę urodzin), Unii Lubelskiej (w 450. rocznicę podpiśnięcia) i Powstania Śląskiego (w 100. rocznicę wybuchu).

Stanisław Moniuszko (1819-1872) to jeden z najwybitniejszych polskich kompozytorów, autor ok. 270 pieśni, operetek, baletów i oper. Jego najsłynniejsze opery to: „Halka”, „Straszny dwór” i „Paria”, spośród pieśni warto wymienić „Świteziankę”, „Prząśniczkę”, „Pieśń wojenna” – marszową pieśń powstańców styczniowych. **Gustaw Herling-Grudziński** (1919-2000) był urodzonym w Kielcach pisarzem, eseistą, krytykiem literackim, więźniem Gulagu, żołnierzem armii gen. Andersa, uczestnikiem bitwy o Monte Cassino. Po wojnie został na emigracji na Zachodzie, pracował

m.in. dla Radia Wolna Europa. Zmarł w Neapolu. **Anna Walentynowicz** (1929-2010) była pochodzącą z ukraińskiej rodziny polską działaczką społeczną, opozycjonistką w okresie PRL, działaczką Wolnych Związków Zawodowych i współzałożycielką NSZZ „Solidarność”. Zginęła w katastrofie polskiego samolotu pod Smoleńskiem. **Unia Lubelska** – w ten sposób określone jest zawarte w Lublinie 1 lipca 1569 roku porozumienie pomiędzy stronami Korony Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego. Na jego podstawie powstała Rzeczpospolita Obojga Narodów – ze wspólnym królem, sejmem, herbem, walutą, polityką zagraniczną i obronną. **Powstania śląskie** – chodzi o trzy zrywy powstańcze na Górnym Śląsku, które miały miejsce w latach 1919-1921. Powstania przyczyniły się do włączenia części Śląska do Polski. Pierwsze powstanie śląskie odegrało się w sierpniu 1919 roku, rozpoczęło się w Piotrowicach na dzisiejszym Zaolziu.

Pominięte rocznice

Mijający rok obfitował w celebrowanie różnych rocznic historycznych. Sporo tego było w tym, jak to mawiają Czesi, „ósemkowym” roku, chociaż w Polsce i wśród Polaków, żyjących poza Macierzą wszystko przytłumiła setna rocznica odzyskania niepodległości i samo to słowo, niepodległość, było odmieniane przez wszystkie przypadki, no może poza wołaczem. Nie zdziwiłbym się przeto, że dużo osób, w tym Czytelnicy „Głosu”, czuje się nieco zmęczonych tymi obchodami i z przerażeniem spogląda w przyszłoroczny kalendarz, albowiem „Annus Domini” 2019 gotuje dla nas przynajmniej kilka okrągłych rocznic, w tym parę smutnych, wręcz przygnębiających, ale i parę napawających radością, dumą i nadzieją.

Jarosław jot-Drużycki

Pozwolę sobie jednak jeszcze, nim zegary wybiją północ, obwieszczającą definitywne przejście roku 2018 do historii, napomknąć o dwóch, również okrągłych rocznicach, które przeszły niemal zupełnie niezauważenie. To że nie zwrócono na nie uwagi na szczeblu centralnym, specjalnie nie dziwi, ale że minęły one bez echa na Śląsku Cieszyńskim po obu brzegach Olzy – wzbudza już zdumienie, ponieważ obydwie odnosiły się do wydarzeń dość brzemiennych w skutkach dla mieszkających tu Polaków, przyczyniły się one bowiem do zachowania języka i poczucia narodowego.

Pierwsze z nich miało miejsce w 1848 roku, podczas Wiosny Ludów, jak nazywane są w polskiej historiografii ówczesne wydarzenia rewolucyjne w Europie Środkowej, a w naszym wypadku na terenie Cesarstwa Austriackiego. Po marcowych demonstracjach w Wiedniu, zdymisjonowaniu kancлера Klemensa von Metternicha, likwidacji cenzury, powołaniu zmian ustrojowych, przejścia w stronę monarchii konstytucyjnej, równouprawnienia wyznań, zniesienia pańszczyzny i ogólnego fermentu nastąpiło rozbudzenie świadomości etnicznej polskich

mieszkańców Śląska Cieszyńskiego. Zaczął się tworzyć naród, w obecnym rozumieniu tego słowa. Była to forma niepodległości ducha, niepodległości myśli i sumienia.

Pojawiło się, bodaj po raz pierwszy, poczucie przynależności do większej społeczności, która żyje poza granicami regionu. To wtedy język polski zaczął być coraz bardziej i głośniejszy, to wtedy powstał „Tygodnik Cieszyński”, pierwszy wydawany w regionie periodyk po polsku, to wtedy powstała Czytelnia Polska. To był fundament, bez którego nie byłoby późniejszej konsolidacji społeczno-politycznej śląskich Polaków, obojętne czy to pod skrzydłami księdza Londzina, pastora Michejdy czy towarzysza Regera. Gdyby nie wydarzenia w Wiedniu roku 1848, z których oficje czerpali budziciele polskości, nie byłoby na Śląsku Cieszyńskim polskości.

A tu żadnych obchodów, żadnych konferencji, sympozjów, pogadanek, festynów czy koncertów, albo turystycznych imprez typu rajd przez Kozakowice (gdzie przyszedł na świat Andrzej Ginciatła) do podcieszzyńskich Bażanowic (gdzie urodził się Paweł Stalmach).

I drugie zapomniane wydarzenie, które miało miejsce sto lat do-kładnie po wspomnianej Wiośnie Ludów. Dotyczyło ono właściwie już tylko mieszkańców lewego brzegu Olzy, ale też nie do końca. To „Zwycięski Luty”. Starsi pamiętają akademie ku czci i uroczyste wieczornice, podczas których wznoszono peany pod adresem autorów i uczestników czechosłowackiego „proletariackiego” przewrotu w 1948, który historycy

Czym to wydarzenie było dla Polaków na Zaolziu, którzy już od dwóch-trzech lat doskonale zdawali sobie sprawę, że nie ma mowy o powrocie do granic z 2 października 1938, że nie będzie tabliczek z białym orłem na instytucjach publicznych, że znów zostali skazani na życie w Republice? Otóż bolszewicki pucz Klementa Gotwaldza zapobiegł wysiedleniom. Zapobiegł realizacji planów, które rozdziły się w niektórych „wlasteckich” czeskich głowach. I co z tego, że rok wcześniej powstał Polski Związek Kulturalno-Oświatowy. Organizacja zezwala się na rozpoczęcie działalności, a potem tą samą ręką urzędnika tej działalności się zakazuje. Ale bez wsparcia czechosłowackich komunistów, wcześniej wspieranych przez zaolziańskich Polaków, byłoby – mówiąc kolokwialnie – dość cienko.

Działaczom, społecznikom, inteligencji zaofierowano by możliwość jednokrotnego przekroczenia granicy w ramach takiej „akcji repatriacyjnej”. Ale nie zamieszkaliby oni gdzieś w pobliżu, w Cieszyńcu, Wiśle, Skoczowie czy w Bielsku. O nie, nie, nie. Polska Ludowa kierowałaby ich pod Olsztyn, Wrocław i Szczecin, bo tam, na „ziemiach

odzyskanych” brakowało osadników i rąk do pracy. Na Zaolziu zostaliby tylko ci, którzy wyrzekliby się – przynajmniej na papierze – polskiej narodowości. Działaliby sobie ewentualnie w podziemiu, jak Polacy na sowieckiej Białorusi czy Ukrainie. Potajemnie uczyliby czytać swoje dzieci i wnuki z polskich książek, po cichu, by sąsiedzi nie usłyszeli, sączyłby się z radiodzielnika głos spikera z Katowic czy Warszawy...

A zatem przejście władzy przez komunistów w lutym 1948 w Czechosłowacji – niezależnie co myślimy o tamtym ustroju – paradoksalnie dopomogło w zachowaniu polskości na Zaolziu. Ale o tym teraz głośno nikt nie powie. Co tam głośno – nawet szeptem. I szkoda, że w tym odchodzącym roku, kiedy minęła 70 rocznica „Lutego” nie było na Zaolziu jakiegś debaty, jakiegś konferencji, na której można by było przedyskutować tę kwestię.

Bo nie wolno zapominać, że na bieg większości wypadków nie mamy wpływu, ale możemy je wykorzystywać dla swojego celu. Tak było i wtedy, gdy komuniści przejmowali władzę w Pradze i kiedy wiedeńscy studenci stawiali barykady na ulicach stoicy Cesarstwa. Mieszkańcy Śląska Cieszyńskiego zrobili z tych dwóch dziejących się hen hen daleko od nich wydarzeń dobry użytek.

HYDE PARK

W rubryce tej publikujemy materiały nadesłane przez czytelników, wyrażające ich opinie, poglądy i przekonania. Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonywania skrótów.

Rocznicowe refleksje

Chciałbym podzielić się kilkoma spostrzeżeniami dotyczącymi okrągłych rocznic przypadających na rok 2018 z ósemką w końcówce, mających wpływ na Zaolzie. W tym przypadku musimy cofnąć się o kilka wieków wstecz, a dokładniej do roku 1138, kiedy to po śmierci króla Bolesława Krzywoustego, który panował od 1107 do 1138 roku, doszło do rozbicia dzielnicowego Polski. W spadku podzielił Polskę między swoich synów. Jak to często bywa nawet w najlepszych rodzinach, najczęściej chodzi o majątek. I w tym przypadku synowie Bolesława też nie mogli się pogodzić z wolą ojca i zaczęła się szarpanina o to, kto ma rządzić w Polsce. Koniec końców pozostała w Polsce tylko jedna dzielnica – krakowska, gdzie panowali książęta polscy, a od 1290 roku do 1306 na krakowskim tronie zasiadało trzech władców czeskich: Przemysł II – 1290-91, Wacław II – 1291-1305 i Wacław III – 1305-1306. Od tego czasu podjął

się łączenia Polski, mały wzrostem, ale wielki duchem i odwagą z rodu Piastów, Władysław I Łokietek, który w roku 1320 został królem. Po jego śmierci w 1333 Berło przejął jego syn Kazimierz III Wielki.

Na Śląsku po roku 1241 doszło do znacznego rozdrobnienia, gdzie w końcu powstało 17 księstw. W tym czasie król czeski Jan Luksemburski domagał się od Kazimierza Wielkiego korony polskiej albo zrzeczenia się Śląska w lenno czeskiej koronie. W przeciwnym razie, w przypadku jakiegos konfliktu Polski z Krzyżakami, on, król czeski, miał stanąć po stronie Krzyżaków. Było kilka prób zbrojnych działań o Śląsk podjętych przez Kazimierza Wielkiego, ale zakończyły się niepowodzeniem i pokojem podpisanym w Namysławowie w 1348 roku. Od tego czasu Śląsk stał się lennem czeskiej korony. I to jest ten moment, w którym Śląsk, również Księstwo Cieszyńskie, znalazł się poza granicami Macierzy, a wła-

śnie w roku 2018 przypominamy sobie 670. rocznicę tego wydarzenia.

Po Białej Górze Księstwo Cieszyńskie przestało być lennem Czeskiej Korony, gdyż ta stała się lennem Habsburgów, a po śmierci ostatniej władczyni Elżbiety Lukrecji, Księstwo Cieszyńskie stało się komorą wiedeńską. Śląsk Cieszyński jako całość trwał do roku 1920.

Kiedy Lwów zaatakowali Ukraińcy, Józef Piłsudski widząc, że na południu nie będzie musiał walczyć z bratnim narodem czeskim i przelewać bratnią krew o południowe granice, skierował pod Lwów również znaczną część wojska ze Śląska Cieszyńskiego. Zostawiając tylko niewielką jednostkę z Wadowic, która miała się troszczyć o porządek publiczny. Kiedy nasi pobratymcy zorientowali się, że jest tu nieduża siła, pogwałcając umowę z 5 listopada 1918 roku, zaatakowali 23 stycznia 1919

Głos | piątek | 28 grudnia 2018

100-LECIE ODZYSKANIA PRZEZ POLSKĘ NIEPODLEGŁOŚCI (47,48)

Federacja

1 maja 2004. Koniec układu jałtańskiego – niemal 60 lat po podzieleniu Europy i zostawieniu Polski za „żelazną kurtyną”, Rzeczpospolita wchodzi do Unii Europejskiej.

Ani Polska powrzesniowa, ani pojałtańska nie jest traktowana jako podmiot w wymiarze geopolitycznym. Deklaracja Rzeczpospolitej udziału w Unii Europejskiej staje się aktem gotowości wejścia do federacji krajów kontynentu, które przyjmują wspólne demokratyczne reguły. Rozdroże: udział w strukturach Zachodu czy odrębny kraj, zdefiniowany „narodowo” – stanowi kanwę debaty przedakcesyjnej.

Referendum, będące głosowaniem „za” czy „przeciw” udziałowi w federacji, kończy się zwycięstwem zwolenników Unii. Protesty przeciwników, wieszczących kolejną utratę suwerenności, przez następne lata okazują się zabiegiem propagandowym, mającym chronić ich partykularne interesy. Z czasem społeczeństwo polskie, oceniając rozwój państwa sfederowanego, staje się euroentuzjastyczne.

Papież Jan Paweł II w przemówieniu do uczestników Narodowej Pielgrzymki

Wiem, że wielu jest przeciwników integracji. Doceniał ich troskę o zachowanie kulturalnej i religijnej tożsamości naszego Narodu. Podzielał ich niepokoję związane z gospodarczym układem sił, w którym Polska – po latach rabunkowej gospodarki minionego systemu – jawi się jako kraj o dużych możliwościach, ale też o niewielkich środkach. Muszę jednak podkreślić raz jeszcze, że Polska zawsze stanowiła ważną część Europy i dziś nie może wyłączać się z tej wspólnoty, która wprawdzie na różnych płaszczyznach prze-mają oddać tę wolność w zamian za obietnicę pieniędzy? Czy przystąpienie do państwa, jakim jest Unia Europejska, nie stanowi zaprzeczenia krwi tych, którzy podczas II wojny światowej oddali swoje życie za naszą wolność? Wolimy stare polskie przysłowie: dom ciasny, ale własny. Negocjacje rządu RP sprwadząją sił do szybkiego marszu na kolanach.

Warszawa, 29 listopada 2001

Stanowisko negocjacyjne...

Włodzimierz Cimoszewicz, minister spraw zagranicznych, w Sejmie

Przeciwnicy wstąpienia Polski do Unii Europejskiej powinni rzetelnie powiedzieć obywatelom naszego kraju, jaką realną alternatywę chcą Polsce zaproponować. Polska poza Unią, do której wstąpił nasi bliżsi i dalsi sąsiedzi, to kraj skazany na marginalizację. Nie tylko nie będziemy sami mieli dostępu do korzyści, w tym finansowych, wynikających z członkostwa, ale będziemy podwójnie tracili dystans wobec tych, którzy w tym systemie się znajdują. (...) Przypomnijmy sobie mapę Europy. Czy chcemy jako jedyni, ze szczególnym wyjątkiem

Bożena Mikke, żona Stanisława Wojciecha Mikke, wiceprzewodniczącego Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa

Mąż miał do wyboru – lecieć 7 kwietnia z premierem albo 10 kwietnia z prezydentem. (...) Nie mogę tego pojąć. Po co były te dwie wizyty! (...) Sam podjął decyzję, który nakłada na mnie obowiązek zapewnienia ciągłości władz państwowych, podpisałem decyzję o tygodniowej żałobie narodowej.

Warszawa, 10 kwietnia 2010

Teresa Torańska, „Smoleńsk”, Warszawa 2013

Z artykułu w »Gazecie Wyborczej«

Skala katastrofy lotniczej w Smoleńsku przekracza wyobraźnię. Zginęli: prezydent, dwóch wice-marszałków Sejmu, wicemarszałek Senatu, prezes NBP, rzecznik praw obywatelskich, ministrowie z Kancelarii Prezydenta, parlamentarzyści. (...) Zginęli szefowie wszystkich rodzajów sił zbrojnych.

Warszawa, 10 kwietnia 2010

Renata Grochal, Agnieszka Kublik,

Witold Orłowski, ekonomista, w »Gazecie Wyborczej«

Równo 21 543 dni od zakończenia II wojny światowej (co można symbolicznie uznać za początek komunizmu w Europie Środkowej), 8644 dni od podpisania porozumień gdańskich (co można symbolicznie uznać za początek jego końca), 5234 dni od rozpoczęcia w Polsce rynkowych reform i 505 dni od zakończenia negocjacji członkowskich wstępujemy do Unii Europejskiej. (...) Do wspólnego pokoju, w którym zamieszkało pół wieku temu sześć krajów (słowo „pokój” można tu rozumieć na wiele sposobów), najpierw stopniowo dokwatterowało się kolejnych dziewięć, teraz zjawia się aż dziesięć, a kolejnych kilka czeka w przedpokoju na walizkach. (...)

W Europie jest jednak dla nas wszystkich dosyć miejsca. I jestem przekonany, że za dziesięć lat nikt już nie będzie pamiętał o dzisiejszych lękach, a wszyscy będą cieszyć się, że rozszerzenie nastąpiło.

Warszawa, 1 maja 2004

Witold M. Orłowski, „Wspólny pokój”, „Gazeta Wyborcza” nr 101/2004

Bronisław Komorowski, marszałek Sejmu

Nie ma podziału na lewicę i prawicę, nie ma podziałów między nami. Jesteśmy razem w wyrazach współczucia z rodzinami zmarłych. Na mocy artykułu 136 (Konstytucji), który nakłada na mnie obowiązek zapewnienia ciągłości władz państwowych, podpisałem decyzję o tygodniowej żałobie narodowej.

Warszawa, 10 kwietnia 2010

„Powiedzieli po katastrofie”,

Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą. Szczegóły na stronach: www.nieskonczeniepodlegla.pl oraz www.karta.org.pl. Na tym kończymy całoroczny cykl.

Katastrofa smoleńska

10 kwietnia 2010. Piętno przelotu – samolot z prezydentem RP i 95 towarzyszącymi osobami rozbija się blisko Katynia, w 70. rocznicę tamtej zbrodni.

70. rocznicy zbrodni katyńskiej nie udaje się już obchodzić wspólnie, w imieniu całego kraju i społeczeństwa. W kwietniu 2010 do Katynia lecą dwie delegacje – pierwsza z premierem Donaldem Tuskiem, druga z prezydentem Lechem Kaczyńskim. 10 kwietnia prezydent, wraz z 95 osobami towarzyszącymi, ginie podczas lądowania. Odtąd kreowana przez polityków polaryzacja Polski użykuje symbol: śmierć 96 wybitnych przedstawicieli Rzeczypospolitej to „ofiary krzywdzonej strony”.

Tragedia smoleńska naznacza Polskę. Polaryzacja polityczna, służąca dotąd prostej walce o władzę, przenosi się coraz mocniej na społeczeństwo, jak gdyby naturalnie dzieliło się ono na „winnych” i „ofiary”. Łatwiej jest zaprowadzać porządek w imieniu ofiar. Państwo

staje się zakładnikiem partykularnej ideologii – i historii, i współczesności – która utrzymywana jest w cieniu Smoleńska.

Jerzy Bahr, ambasador RP w Rosji

O zamiarach prezydenta (Lecha Kaczyńskiego) dowiedziałem się oficjalnie na początku marca. Jego kancelaria przysłała mi pismo, że prezydent chce wziąć udział w uroczystościach katyńskich. Daty przyjazdu nie określono. Ale wcześniejsza wypowiedź pana prezydenta („Mam nadzieję, że wizę dostanę”) zapowiadała kolejne rozgrywki: między dwoma krajami i naszą, międzypolską. Słuchałem tego z niesmakiem. Dla mnie dwie uroczystości katyńskie najwyższych reprezentantów państwa w tak krótkim czasie były obrazą Rzeczypospolitej. Pokazywały naszą niezdolność do pochylenia się nad wspólną mogiłą – razem.

Moskwa, marzec 2010

Teresa Torańska, „Smoleńsk”, Warszawa 2013

Wojciech Szacki, Bogdan Wróblewski, „Państwo będzie funkcjonowało”, „Gazeta Wyborcza”, wydanie specjalne z 10 kwietnia 2010

Z relacji w »Rzeczpospolitej«

„Tragedia, w którą trudno uwierzyć – to nadal chyba najciężiej powtarzane zdanie na ulicach polskich miast. – Nie mam bliskich, którzy zginęli w Katyniu, nikt z rodziny nie walczył w AK, a ja nawet nie głosowałam w ostatnich wyborach. A jednak wciąż chce mi się płakać. Po prostu czułam, że muszę tu być” – mówiła Monika, studentka Uniwersytetu Szczecińskiego.

Warszawa, 11 kwietnia 2010

Łukasz Zaleskiński, „Polska pogrążona w żałobie”, „Rzeczpospolita” nr 85/2010

1918-2018

100

NIESKONCZENIE NIEPODLEGŁA

Ostródek

Karta

SENAT RP

PIĄTEK 28 GRUDNIA

TVC 1

6.00 Duchąček to załatwi (film) **7.25** Elixir i Halibela (bajka) **8.25** O księżniczce ze złotym łukiem (bajka) **9.30** Piekarz cesarza (film) **10.50** Cesarz piekarka (film) **12.00** Południowe wiadomości **12.30** O szwecu Andrzej i hrabinie Julince (bajka) **13.20** Wakacje pod psem (film) **14.40** Szpinak czyni cuda (film) **16.05** Cudowny nos (bajka) **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Tajemnica starego pistoletu (bajka) **21.30** Wszystko-party **22.25** Olympic obchodzi 55 lat **23.25** Sylwestrowy program Miroslava Donutíla **0.20** Bananowe ciekawostki.

TVC 2

6.00 Kochamy obcych **6.25** Nurkowanie w jaskiniach pod Budapesztem **7.20** Święty ojciec Franciszek **8.25** Elżbieta II – królowa rekordów **9.15** Jaś Fasola (s.) **9.40** Hercule Poirot – Czas przypływu (film) **11.15** Josef Jungmann **11.30** Bernard Bolzano **11.45** Święt Karolina Beran **12.25** Podróż po Czechach i Morawach **13.00** Wigilijne królestwo (bajka) **13.30** Historia lasu **15.00** Żyrafy: zapomniane olbrzymy **15.50** Pálava **16.20** Karkonosze **17.10** Z kucharzem dookoła świata po Paryżu **18.15** Jaś Fasola (s.) **18.45** Wieczorynka **18.55** Marilyn – aukcja pewnego życia **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Blazen (film) **21.50** Hercule Poirot: Pani McGinty nie żyje (film) **23.25** Glenn Miller. Jak zniknął? **0.25** Z kucharzem dookoła świata po Paryżu.

NOVA

6.05 Piękna i bestia (film anim.) **7.30** Król złodziei (bajka) **8.35** Szczęśliwych świąt życzą ośmiornice (film) **10.20** Junior (film) **12.20** Dobry dinozaur (film) **14.00** Gruby i chudzy (film) **15.45** Trzej bracia (bajka) **17.30** Dirty Dancing (film) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Dziewczyna na miotle (film) **21.50** Ultimatum Bourne'a (film) **0.00** Słaby punkt (film).

PRIMA

6.25 Puchaty patrol (s. anim.) **6.50** Transformery (s. anim.) **7.20** Wilk i zając (s. anim.) **7.45** Bolek i Lolek na Dzikim Zachodzie (film anim.) **9.15** Smerfy II (film anim.) **11.20** Mali agenci (film) **13.10** Piątek nie świętek (film) **14.55** Dumna królowna (bajka) **16.35** Siedem kruków (bajka) **18.55** Wiadomości **19.55** Top Star **20.15** Królewicz i Gwiazda Wieczorna (bajka) **22.05** Królowa pustyni (film) **0.35** Grzmot (film).

SOBOTA 29 GRUDNIA

TVC 1

6.00 To neznáte Hadimršku (film) **7.30** O wodzie, miłości i szczęściu (bajka) **8.20** Stara miłość nie rdzewieje (film) **9.55** Skrzyżowane miecze (bajka) **11.05** Wszystko-party **12.00** Tydzień w regionach **12.25** Sylwester z dziadkiem (film) **12.45** Królowa jeziora (bajka) **14.15** Na skraju lasu (film) **15.50** Wesoły Sylwester (pr. rozrywkowy) **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Najlepszy przyjaciel (bajka) **21.40** Dobry wojak Szwejk (film) **23.25** Powiedz mi (pr. rozrywkowy) **0.25** Bananowe rybki.

TVC 2

6.00 Teleranek **6.05** Rycerz Rdzawek (s. anim.) **6.15** Show Garfielda (s. anim.) **6.30** Franklin i przyjaciele (s. anim.) **6.55** Miś i lemingi (s. anim.) **7.10** Wigilijne wesele bałwana Karola **7.20** Masza opowiada bajki **7.30** Studio Kolega **9.00** Jaś Fasola (s.) **9.25** Hercule Poirot: Pani

McGinty nie żyje (film) **11.00** Callas, Kennedy i Onassis – dwie królowe i jeden król **12.35** Z kucharzem dookoła świata po Paryżu **13.30** Muzeum Střešovice **13.45** Nieudany diabeł (bajka) **14.15** To wspaniałe życie (film) **16.25** Sto cudów świata **17.20** Dom czyli dokąd prowadzi nasza droga **18.15** Jaś Fasola (s.) **18.45** Wieczorynka **19.00** Żyrafy: Zapomniane olbrzymy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Chinatown (film) **22.10** Hercule Poirot: Kot wśród gołębi (film) **23.45** Ucieczka na Tahiti.

NOVA

6.05 Looney Tunes Show (s. anim.) **6.50** Kacze opowieści (s. anim.) **7.40** Tom & Jerry Show (s. anim.) **8.00** Diabeł i trzy złote włosy (bajka) **9.05** Piekłelne szczęście (bajka) **11.15** Ostatni Mohikanin (film) **13.05** O odważnym kowalu (bajka) **14.40** Rachanda (bajka) **16.45** Nie wszystkie złoto, co się świeci (film) **18.55** Helena (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Harry Potter i Czara Ognia (film) **23.05** Jeszcze dłuższe zarczyniny (film) **1.10** Ostatni Mohikanin (film).

PRIMA

6.05 Puchaty patrol (s. anim.) **6.30** Transformery (s. anim.) **6.55** Rio II (film anim.) **8.55** Mali agenci II: WySPA marzeń (film) **11.00** Scenariusz na miłość (film) **13.15** W sumie jesteśmy normalni (film) **15.10** Igraszki z diabłem (bajka) **17.00** Jak się budzi królowny (bajka) **18.55** Wiadomości **19.55** Top Star **20.15** Trzeci królewicz (bajka) **22.10** Na krawędzi (film) **0.20** Koneser (film).

NIEDZIELA 30 GRUDNIA

TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów **6.25** Sędzia i klejnot (bajka) **7.00** Królowa jeziora (bajka) **8.30** Wakacje pod psem (film) **9.45** Kalendarium **10.00** Kamera na szlaku **10.35** Obiektyw **11.05** Dynastia Novaków (s.) **11.55** Królewicze są do niczego (bajka) **12.55** O Feniksie (bajka) **14.30** Dobry wojak Szwejk (film) **16.15** Sylwester 79 (pr. rozrywkowy) **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Zyczenia na ładanie (film) **21.45** Meldujcie posłusznie (film) **23.20** Znowu nadszedł Sylwester (pr. rozrywkowy) **0.15** Sylwestrowe Bol-koviny.

TVC 2

6.00 Teleranek **6.05** Rycerz Rdzawek (s. anim.) **6.20** Show Garfielda (s. anim.) **6.30** Nowości z natury **6.40** Franklin i przyjaciele (s. anim.) **7.05** Miś i lemingi (s. anim.) **7.20** Masza i miś **7.30** Studio Kolega **9.00** Czechosłowacki tygodnik filmowy **9.15** Poszukiwania czasu utraconego **9.35** Jaś Fasola (s.) **10.00** David Suchet – w skórze Poirota **11.00** Hercule Poirot: Kot wśród gołębi (film) **12.35** Z kucharzem dookoła świata po Paryżu **13.35** Najpiękniejszy dar (bajka) **14.10** Sto cudów świata **15.05** Dom czyli dokąd prowadzi nasza droga **16.00** Jaś Fasola (s.) **16.30** Skoki narciarskie: Turniej Czterech Skoczni Niemcy (transmisja) **18.30** Ogród zoologiczny w afrykańskim stylu **18.45** Wieczorynka **18.55** Świąteczne spotkanie przy muzyce **19.20** Ciekawostki z regionów **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Dwóch Jake'ów (film) **22.20** Hercule Poirot: Trzecia lokatorka (film) **23.55** Mata Hari.

NOVA

6.05 Oggy i karaluchy (s. anim.) **6.15** Looney Tunes Show (s. anim.) **6.55** Kacze opowieści (s. anim.) **7.40** Tom & Jerry Show (s. anim.) **8.00** Tite-litury (bajka) **9.10** Piekłelne szczęście II (bajka) **11.10** Pod Pięcioma Wiewiórkami (film) **12.35** Królowna

Śnieżka i siedmiu krasnoludków (film anim.) **14.05** Trzech weteranów (bajka) **15.55** Z diabłami nie ma żartów (bajka) **17.45** Przyjacieli na niepogodę: Historia z Brooklynu (film) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Holiday (film) **22.45** Sędzia (film) **1.15** Pod Pięcioma Wiewiórkami (film).

PRIMA

6.20 Puchaty patrol (s. anim.) **6.50** Transformery (s. anim.) **7.20** Piątek nie świątek (film) **9.00** Małpa w hotelu (film) **10.55** Mali agenci 3D: Trójwymiarowy odjazd (film) **12.30** Piękna i bestia (film) **14.30** Kate & Leopold (film) **16.55** Królewicz i Gwiazda Wieczorna (bajka) **18.55** Wiadomości **19.55** Top Star **20.15** Karel Svoboda 80 **22.15** Czekolada (film) **0.35** Siedem dusz (film).

PONIEDZIAŁEK 31 GRUDNIA

TVC 1

6.00 Oszczędność **6.15** O Feniksie (bajka) **7.45** Sylwester Vladimíra Menšíka **8.30** Pasierbica klusownika (film) **10.25** Dzwoniące miecze (bajka) **11.30** RumpelCimprCampr (bajka) **13.00** Meldujcie posłusznie (film) **14.35** Przeboj kinowy (film) **16.05** Królestwo potoków (bajka) **17.30** Królewka obietnica (bajka) **19.00** Bohuś (film) **19.30** 168 godzin **20.00** Cuda natury **21.00** Hotel Hvězdář – 75. urodziny Václava Neckáře **22.10** Wszystko-party **23.05** Pr. rozrywkowy **0.01** Noworoczny toast **0.03** Przy muzyce w Sylwestra **0.55** Sylwester na życzenie **3.30** Menšíkoviny.

TVC 2

6.00 Islandzkie piórka **6.25** Cimrmanowie **7.25** Czechosłowacki tygodnik filmowy **7.40** Poszukiwania czasu utraconego **8.00** Nasze tradycje **8.30** Jaś Fasola (s.) **8.55** Sylwester z Moravanką **9.25** Drogi zmarły (film) **10.10** Nadworny błazen (film) **11.50** Podróż po Szampanii **12.15** Lży, jakich świat nie widział (film) **12.40** Z kucharzem dookoła świata po Paryżu **13.35** Osiół w historii ludzkości **14.30** Trabantem na sam koniec świata **16.15** Jaś Fasola (s.) **16.40** Jara Cimrman leżący, śpiący (film) **18.05** Zdobycie bieguna północnego (teatr) **20.00** La La Land (musical) **22.05** Nietykalni (film) **0.01** Noworoczny toast **0.04** Sylwestrowa impreza – Kula Ziemska **0.45** Wino a nie woda **1.35** Z kucharzem dookoła świata po Paryżu **2.35** Jaś Fasola (s.).

NOVA

6.05 Scooby-Doo i plażowy potwór (film anim.) **6.30** Arystokraci (film anim.) **7.50** O Śpiącej Królownie (bajka) **9.20** Księga dżungli (film anim.) **10.45** Sylwester w Nowym Jorku (film) **12.45** Szkoła podstawą życia (film) **14.30** Dziewczyna na miotle (film) **15.55** Dziadek Mróz (bajka) **17.35** Wiadomości, sport, pogoda **18.00** Liczyrzepa i narciarze (film) **19.30** Sylwestrowe wiadomości **20.35** Twoja twarz brzmi znajomo – Sylwester z przyczepą **0.00** Przeboje z Placu Wacława **1.05** Michal David 50 – Impreza roku **2.30** Szkoła podstawą życia (film).

PRIMA

6.55 Puchaty patrol (s. anim.) **7.20** My Little Pony (s. anim.) **7.40** Przygodki Bolka i Lolka (s. anim.) **8.15** Epoka lodowcowa III: Epoka dinozaurów (film anim.) **9.50** W sumie jesteśmy normalni (film) **11.30** Pan Popper i jego pingwiny (film) **13.15** Dwóch gniewnych ludzi (film) **15.10** Mój grzeszny mąż (film) **17.10** Wielkie wiadomości **17.15** Trzeci królewicz (bajka) **19.05** Czechi i Słowacja obchodzą Sylwestra **20.20** Prima Partekla Sylwester 2018 **21.40** Czeska impreza z Impulsem 2018 **0.00**

Komiczy z o.o., The Tour **2.00** Na krawędzi (film).

WTOREK 1 STYCZNIA

TVC 1

6.00 Perły i róże (bajka) **6.30** Pasierbica klusownika (film) **8.30** Zawiadomca stacji (film) **10.00** Dalskaba-ty, grzeszna wieś czyli Zapomniany diabeł (bajka) **11.55** Cudowne miecze (bajka) **13.00** A co ślub, królewiczu? (bajka) **14.30** Niech przyleci bocian, królów! (bajka) **16.05** Duch nad złoto (bajka) **17.40** Tajemnice Leśnego Królestwa (bajka) **18.55** Wiadomości, pogoda, sport **20.00** Boso po ściernisku (film) **21.45** Ośme części (film) **23.10** Zawiadomca stacji (film) **0.40** Bananowe rybki.

TVC 2

6.00 Powrót na białe odludzie **6.25** Karkonosze **8.05** Wiadomość od Tomasza Bań **8.35** Weltawa – staronowa droga **9.05** To wspaniałe życie (film) **11.15** Koncert Noworoczny Filharmoników Wiedeńskich **13.45** Mowa noworoczna kardynała Dominika Duki **13.55** Złoty orzeszek 2018 (wreczenie nagród) **14.50** Z kucharzem dookoła świata po Paryżu **15.55** Skauci bez lilii **16.50** Ekspert królewien **17.15** Wspólne przesłuchanie: Dominik Duka i Milan Kňažko **18.00** Noworoczna uroczystość ekumeniczna 2019 (transmisja) **19.05** Agnieszka Czeska **20.00** Planeta Czechy (film) **21.25** Małżonkowie roku drugiego (film) **23.05** Niech żyją pończochy **0.00** Z kucharzem dookoła świata po Paryżu.

NOVA

6.10 Królowna Śnieżka i siedmiu krasnoludków (film anim.) **7.35** Jack Frost (film) **9.15** Ctyłistek ze służbach krále (film anim.) **10.55** Hotel pod Błękitną Gwiazdą (film) **12.40** Holiday (film) **15.00** Jestem na tak (film) **16.50** Babcia, czaruj! (bajka) **18.05** Palko, wyjdź z worka! (bajka) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Butelki zwrotne (film) **22.10** Nico – ponad prawem (film) **0.00** Kolega na niepogodę II: Historia z Brooklynu (film).

PRIMA

6.30 Puchaty patrol (s. anim.) **7.00** My Little Pony (s. anim.) **7.25** Król Maciuś (film anim.) **8.55** Annie (film) **11.15** Jak zostać kotem (film) **12.50** Wszystko o Stevenie (film) **14.45** Stał przy kasie (film) **16.45** Pokojówka na Manhattanie (film) **18.55** Wiadomości **19.55** Top Star **20.15** Szpiegdy z sąsiedztwa (film) **22.15** Po katastrofie (film) **0.00** Dwóch gniewnych ludzi (film).

ŚRODA 2 STYCZNIA

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** O wodzie, miłości i szczęściu (bajka) **9.50** Złota panna (bajka) **11.00** Bajka o ludzkiej duży **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Niech żyją rycerze! (film) **14.15** O królewiczu Grubasie (bajka) **15.00** Losy gwiazd **15.50** Ośmiornice z II piętra (film) **16.50** Jak smakuje miłość (bajka) **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Opieka domowa (film) **21.30** Definicja miłości (film) **22.55** Serduszek (film) **0.25** Bananowe rybki.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Jaś Fasola (s.) **8.55** Hercule Poirot: Trzecia lokatorka (film) **10.30** Sto cudów świata **11.35** Nadworny błazen (film) **13.15** Zdobycie bieguna północnego (teatr) **15.10** Klucz **15.40** Samotna **16.40** La La Land (musical) **19.05** Wieczorynka **18.55** Eva Pilarová **19.20** Podróż po Szampanii **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Hercule

Poirot: Rendez-vous ze śmiercią (film) **21.40** Mózg za miliard dolarów (film) **23.30** Z kucharzem dookoła świata **0.35** Skauci bez lilii.

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova **8.55** Kim jest Clark Rockefeller (film) **10.35** Misja nowy dom **12.00** Południowe wiadomości **12.25** Krok za krokiem (s.) **13.10** Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) **14.20** Dr House (s.) **16.00** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.20** Krok za krokiem (s.) **18.10** Misja nowy dom **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Zemsta cieciów (film) **22.05** Rekrut (film) **0.15** Dr House (s.).

PRIMA

6.20 Puchaty patrol (s. anim.) **6.50** My Little Pony (s. anim.) **7.30** M.A.S.H. (s.) **9.35** Policja w akcji **10.30** Chmury na horyzoncie (film) **12.20** Południowe wiadomości **12.35** Gliniarz i prokurator (s.) **13.35** Lekarz z gór (s.) **14.35** Komisarz Rex na tropie (s.) **16.35** Popołudniowe wiadomości **16.50** Policja w akcji **18.55** Wiadomości **19.55** Top Star **20.15** Maigret zastawia sidła (film) **22.15** Show Jana Krausa **23.20** Policja w akcji **0.10** Komisarz Rex na tropie (s.).

CZWARTEK 3 STYCZNIA

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Dynastia Novaków (s.) **9.50** Sen (film) **10.05** Ośmiornice z II piętra (s.) **11.05** Losy sław **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Pr. rozrywkowy **13.05** Nie wahaj się i kręć **14.10** Absolutnie bezradziejna sprawa (film) **15.00** Losy gwiazd **15.55** Ośmiornice z II piętra (s.) **16.55** Ostatni czar (bajka) **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Instalator z Tuchlowie (film) **21.25** Samotni (film) **23.15** Za rok o tej samej porze (film) **1.10** Obiektyw.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Ekspert królewien **8.55** Hercule Poirot: Rendez-vous ze śmiercią (film) **10.30** Mata Hari **11.25** Z kucharzem dookoła świata po Paryżu **13.30** Niech żyją pończochy **14.25** Mózg za miliard dolarów (film) **16.10** David Suchet – w skórze Poirota **17.05** Tramwaj konny **17.20** Planeta Czechy **18.45** Wieczorynka **18.55** Nasze tradycje **19.20** Kawiarnia w mroku **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Hercule Poirot: Przyjdź i zgini (film) **21.35** Excalibur (film) **23.55** Dom, czyli dokąd prowadzi nasza droga.

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova **8.50** Zemsta cieciów (film) **10.35** Misja nowy dom **12.00** Południowe wiadomości **12.25** Krok za krokiem (s.) **13.10** Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) **14.20** Dr House (s.) **16.00** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.20** Krok za krokiem (s.) **18.10** Misja nowy dom **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Narzeczony mimo woli (film) **22.20** Karmazynowy przypływ (film) **0.30** Dr House (s.).

PRIMA

6.15 Puchaty patrol (s. anim.) **6.40** My Little Pony (s. anim.) **7.25** M.A.S.H. (s.) **9.25** Policja w akcji **10.25** Dwie siostry (film) **12.15** Południowe wiadomości **12.30** Gliniarz i prokurator (s.) **13.30** Lekarz z gór (s.) **14.30** Komisarz Rex na tropie (s.) **16.35** Popołudniowe wiadomości **16.50** Policja w akcji **18.55** Wiadomości **19.55** Top Star **20.15** Noc w muzeum (film) **22.30** Tak jest, sefie! **23.50** Policja w akcji **0.45** Komisarz Rex na tropie (s.).

SPORT

Gotowi, by dać czadu

W najbliższą niedzielę na obiekcie Shattenbergaschanze w Oberstdorfie zostanie zainaugurowana 66. edycja Turnieju Czterech Skoczni. W wymagającym i prestiżowym turnieju zaprezentują się najlepsi skoczkowie świata. Wśród faworytów wymieniani są również Polacy – Kamil Stoch i Piotr Żyła.

Janusz Bittmar

Dla polskiej kadry za sprawdzian generalny posłużyły mistrzostwa krajowe w Zakopanem, gdzie ze zwycięstwa radował się Kamil Stoch. Lider polskiej drużyny idealnie trafił z formą przed Turniejem Czterech Skoczni, na którym wystartuje w roli obrońcy tytułu. Kamil Stoch triumf na Wielkiej Krokwi skomentował w swoim typowym stylu. – To był super konkurs dla mnie. Czulem się dzisiaj naprawdę świetnie, a skoki były totalnie na luzie. Bez żadnych niepotrzebnych emocji. Sprawiali mi one mnóstwo radości. Przy tym świetnie się bawiłem, bo naprawdę dopisali kibice – stwierdził aktualny mistrz Polski. Co ciekawe, Stoch wrócił na mistrzowski fotel „Made In Poland” po trzech latach przerwy. Po raz ostatni cieszył się z wygranej w krajowym czempionacie w 2015 roku.

W klasyfikacji generalnej Pucharu Świata 2018/2019 Kamiliowi Stochowi przypada trzecia lokata. Stocha wyprzedza kolega z reprezentacji, wiślanin Piotr Żyła, lider

WALUTY

Kursy walut w kantorach
z dnia 27. 12. 2018

Cieszyn, ul. Zamkowa		
	kupno	sprzedaż
CZK	0,162	0,168
EUR	4,240	4,310
USD	3,730	3,830

Bielsko-Biała, CH Auchan		
	kupno	sprzedaż
CZK	0,163	0,169
EUR	4,220	4,320
USD	3,710	3,830

Czeski Cieszyn, dworzec		
	kupno	sprzedaż
PLN	6,000	6,140
EUR	25,500	26,200
USD	22,400	23,200

BENZYN

Ceny paliw na stacjach
z dnia 27. 12. 2018

Bielsko-Biała, CH Auchan	
E95	4,62 zł
ON	5,00 zł
LPG	2,13 zł

Cieszyn, Circle K	
E95	4,69 zł
ON	4,98 zł
LPG	2,32 zł

Cieszyn, Shell	
E95	4,65 zł
ON	4,96 zł

Zebrzydowice, Orlen	
E95	4,58 zł
ON	4,78 zł

Czeski Cieszyn, Shell	
E95	32,50 kc
ON	32,70 kc (szb)

Ogłoszenia do „Głosu”
przysyłane są w dni powszednie: • W redakcji „Głosu” przy ul. Strzelniczej 28, Czeski Cieszyn w godz. 8.30-15.30, tel. 558 731 766 e-mail: ogloszenia@glos.live • W firmie Hudeczek Service, sp. z o.o. – Studio Graficzne, Hudeczek Service sp. z o.o., Olbrachcice, Stonawska 340, w godz. 8.00-15.00, e-mail: ad.servis@hudeczek.cz • W Odd. Literat. Polskiej, Biblioteki w Karwinie-Frysztacie (przy rynku) w po: 13.00-18.00, wt: 8.00-12.30, 13.00-18.00, czw: 8.00-12.30, 13.00-18.00, pt: 8.00-12.30, 13.00-17.00. Poza godzinami otwarcia podanie ogłoszenia można uzgodnić (telefonicznie pod nr.: 596 312 477 lub 724 751 002, e-mail: knih-k1pl@rka.cz). **Uwaga**
Ogłoszenia do „Kroniki rodzinnej” należy przysyłać bądź przynosić osobiście do redakcji do godz. 12.00 dnia poprzedzającego wydanie gazety. W przypadku nekrologów czekamy do godz. 13.30, prosimy jednak wcześniej zgłosić telefonicznie fakt zamówienia ogłoszenia.

Ostatnie »Cymelia«

W piątek 28 grudnia o godz. 17.00 Książnica Cieszyńska zaprasza na ostatnie w tym roku spotkanie z cyklu „Cymelia i osobliwości w zbiorach Książnicy Cieszyńskiej”. Tym razem zostanie ono poświęcone jednemu z przedstawicieli rodu Michejdów.

Kornel Michejda, bo o nim mowa, lekarz, profesor chirurgii i rektor Akademii Medycznej urodził się 26 października 1887 r. w Bystrzycy. Najstarsze dokumenty dotyczące rodziny Michejdów wymieniają Jana, który w 1794 r. za 100 florenów kupił gospodarstwo rolne w Olbrachcicach.

♦ Dyplom medalu „Sprawiedliwy Wśród Narodów Świata” nadanego pośmiertnie Kornelowi Michejdzie w 1992 r. oraz zaproszenie Ambasady Izraela w Warszawie na uroczystość wręczenia medalu dla syna Andrzeja Michejdy.

Młody Kornel po ukończeniu cieszyńskiego gimnazjum podjął studia medyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, które ukończył w 1911 r. W 1922 r. został profesorem chirurgii i kierownikiem kliniki Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, którą stworzył praktycznie od podstaw. Jego specjalizacją była chirurgia przewodu pokarmowego, aczkolwiek spektrum jego zainteresowań medycznych było dużo większe. W czasie II wojny światowej działał w konspiracji, m.in. ukrywał Żydów. Jego letniskowy dom nad Jeziorem Gulbińskim niedaleko Wilna stał się miejscem schronienia dla żydowskich przyjaciół – profesorów Ignacego Abramowicza i Michała Reichera. Zamieszkali oni tam wraz z kilkoma siostrami nazetankami w czerwcu 1941 r. Siostry opiekowały się profesorami, a swoją obecnością stwarzały alibi dla częstych transportów żywności. Za tę działalność w 1992 r. nadano Kornelowi Michejdzie pośmiertnie medal „Sprawiedliwy Wśród Narodów Świata”. Po wojnie był kierownikiem II Katedry Chirurgii w Krakowie, a w latach 1950-1953 pełnił funkcję rektora krakowskiej Akademii Medycznej. Był m.in. prezesem Towarzystwa Chirurgów Polskich oraz redaktorem Polskiego Przeglądu Chirurgicznego. Zmarł 5 listopada 1960 r. w Krakowie, pochowany został na cmentarzu ewangelickim w Cieszyźnie.

Podczas prezentacji Halina Morawiec przedstawi część bogatej spuścizny profesora. (r)

CO W KINACH

HAWIERZÓW – Centrum: Królowa Śniegu (28, 29, godz. 16.00); Teraz albo nigdy (28, godz. 17.30); Bohemian Rhapsody (28, 29, godz. 19.00; 30, godz. 16.00); Uśmiechy smutnych mužů (28-30, godz. 20.00); Čertoviny (30, godz. 10.00); Mikołaj i spółka (2, godz. 16.00); The Perfect Kiss (2, 3, godz. 17.30); Aquaman (2, 3, godz. 19.00); Narodziny gwiazdy (2, godz. 20.00); Čerti brko (3, godz. 16.00); **KARWINA – Centrum:** Grinch (28, godz. 15.00); Fantastyczne zwierzęta: Zbrodnie Grindelwalda (28, godz. 17.00); Bohemian Rhapsody (28, godz. 20.00); Bumblebee (29, godz. 13.00; 2, godz. 17.30); O zanikłé Karvinné (29, godz. 16.00, 18.00); Narodziny gwiazdy (29, godz. 20.00); Aquaman (30, godz. 19.30; 3, godz. 19.45); Asteriks i Obeliks. Tajemnica magicznego wywaru (30, godz. 15.00); Teraz albo nigdy (2, godz. 20.00); Mary Poppins powraca (3, godz. 17.00); **TRZYNIEC – Kosmos:** Królowa Śniegu (28-30, godz. 15.00); Bumblebee (28-30, godz. 17.30); Bohemian Rhapsody (28-30, 2, 3, godz. 20.00); Narodziny gwiazdy (2, godz. 15.30); Teraz albo nigdy (3, godz. 17.30); **CZ. CIESZYN – Central:** Pat i Mat (2, godz. 15.30); Hovory s TGM (2, godz. 17.30); Utop se, nebo plav (3, godz. 17.30); **CIESZYN – Piast:** Mary Poppins powraca (28-30; 2, 3, godz. 15.00, 17.30).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ČT2, niedziela od godz. 19.20.
POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzynieć 105,3 MHz.
RADIO KATOWICE: „U Polaków za Olzą” – niedz. godz. 9.10 na 103 FM; powtórka: pon. godz. 23.05.

CO W TERENIE

HAWIERZÓW-BŁĘDOWICE – Zapraszamy na 92. Babski Bał, który odbędzie się w sobotę 23. 2. 2019 od godz. 19.00 w Domu PZKO w Hawierzowie-Błędownicach. Do tańca przegrzyna zespół „Mr Baby”. W programie występ pary tanecznej KT „Ełan” z Trzinyca, tradycyjny występ chłopobaletu, wybór lwa salonu i inne atrakcje. Wdzierając balu będzie Ewa Troszok. Według regulaminu z 1928 roku kobiety cały wieczór proszą panów do tańca. Miejscówki można nabyć

od 7. 1. 2019 u Danki Śmiłowskiej w bibliotece w Domu PZKO, tel. 724 576 527. Więcej informacji na www.babskibal.wz.cz.

GRÓDEK – MK PZKO oraz Urząd Gminy zapraszają do udziału w Noworocznym Turnieju Tenisa Stołowego w sali gospody „U Burgo” w Gródku: sobota 5. 1. 2019 – dzieci i uczniowie szkół średnich; niedziela 6. 1. 2019 – dorośli. Prezentacja uczestników w godz. 8.00-8.30.

MILIKÓW-PASIEKI – MK PZKO zaprasza swych członków i sympatyków w piątek 28. 12. o godz. 15.00 do Domu PZKO na Pożegnanie Roku. W programie między innymi sprzedaż „Kalendarza Śląskiego”.

OLBRACHCICE – Zapraszamy na wigilijkę, która odbędzie się w piątek 28. 12. o godz. 16.00 w Domu PZKO. Z programem świątecznym wystąpią gościnnie: rodzeństwo Krystyna Pękala – fortepian i śpiew oraz Adam Pękala – kontrabas. Wszystkich członków i sympatyków zaprasza Zarząd Koła.

ORŁOWA-PORĘBA – Zarząd MK PZKO zaprasza członków i sympatyków w niedzielę 6. 1. o godz. 15.00 do Domu PZKO na Spotkanie świąteczno-noworoczne ze wspólnym śpiewaniem koled.

PTTS „BŚ” – Zapraszamy na przedświąstrowy wymarsz na Kozubową, który odbędzie się w sobotę 29. 12. Wyjście dowolną trasą. Zapisy w schronisku w godz. 10.00-13.00. Inf.: 731 244 346, www.ptts-beskidslaski.cz.

▲ zaprasza na tradycyjny noworoczny wymarsz na Skalkę w sobotę 5. 1. Dojście do schroniska dowolną trasą. Rejestracja w godzinach 9.30-11.30.

RYCHWAŁD – MK PZKO zaprasza swych członków i sympatyków w sobotę 29. 12. o godz. 15.00 na wigilijkę do Domu PZKO. W programie „Rychwałdzianie”, „Familijo”, wspólne śpiewanie koled i łamanie się oplatkiem.

SKRZECZOŃ – MK PZKO zaprasza w piątek 28. 12. o godz. 16.00 do Domu PZKO na tradycyjną wigilijkę połączoną ze spotkaniem z tegorocznymi jubilatami Koła. W programie wystąpi chór mieszany „Hasło” oraz gościnne zespoły śpiewaczy „Olzanki” z Olzy (Polska). Podczas imprezy można zakupić „Kalendarz Śląski” oraz miejscówki na bal pn. „W starym kinie”.

▲ MK PZKO zaprasza na bal pn. „W starym kinie”, który odbędzie się w sobotę 19. 1. o godz. 19.00 w sali restauracji „U Halałdů” w Skrzeczoni. W programie wystąpi zespół taneczny „Suszanie” z MK PZKO Sucha Górna, do tańca przegrzyna M – band Michał Veselý. Przedprzedaż miejscówek w cenie 300 kc do 15. 1. 2019 od poniedziałku do czwartku w

OFERTY

PRZEPROWADZKI + ekipa oraz usługi transportowe.
Tel. +48 601 478 108. Gł-602

KONCERTY

TRZYNIEC – Polski Zespół Śpiewaczy „Hutnik” pod batutą Cezarego Drzewieckiego, zaprasza na tradycyjny Koncert Świąteczny 28. 12. o godz. 17.00 w trzynieckim DK „Trisia”. Gościem koncertu będzie Kameralny Zespół Śpiewaczy TA Grupa pod dyrykcją Joanny Nowickiej.

WYSTAWY

POWIATOWE ARCHIWUM PAŃSTWOWE Karwina, ul. Fryszacka 55/17: do 31. 1. 2019 wystawa pt. „Karwina. Od soli do węgla”. Czynną: po, śr: w godz. 8.00-17.00, wt, czw: w godz. 8.00-14.00, pt: w godz. 8.00-12.00.
MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Jabłonkowie, Rynek Mariacki 14: do 28. 2. 2019 wystawa pt. „Świat dzieci”; stała ekspozycja pt. „Z przeszłości Jabłonkowa i okolicy”. Wystawa czynna: po-pt: godz. 8.00-16.00; nie: godz. 13.00-17.00.

▲ **SALA WYSTAW w Hawierzowie, Pavlovova 583/2:** do 31. 3. 2019 wystawa pt. „Architektura i kultura mieszkaniowa w czasach pierwszej republiki”. Czynną: po-pt: godz. 8.00-16.00; nie: godz. 13.00-17.00.

▲ **SALA WYSTAW w Karwinie, Rynek Masaryka 10/8:** do 31. 1. 2019 wystawa pt. „Repliki strojów z pierwszej republiki”. Czynną: po-pt: godz. 8.00-16.00; nie: godz. 13.00-17.00.

▲ **SALA WYSTAW w Orłowej-Lutni, Polna 964:** stała ekspozycja pt. „Orłowa – przeszłość i teraźniejszość”. Czynną: po-pt: godz. 8.00-16.00; nie: godz. 13.00-17.00.

▲ **SALA WYSTAW w Pietwałdzie, K Muzeu 89:** do 31. 12. wystawa pt. „V žáru výhně”. Czynną: po-pt: godz. 8.00-16.00; nie: godz. 13.00-17.00.

CO ZA OLZĄ

WIEŻA PIASTOWSKA i ROTUNDA św. Mikołaja, Cieszyn: Czynne codziennie w godz. 9.00-17.00.

ŻYCZENIA

Trzy dwudziestki już przeżyłaś i niejedno zobaczyłaś. Więc na Twoje urodziny dużo zdrowia Ci życzymy!

Zyczenia urodzinowe

Kochanej HALINCE

ślą Grażyna i Roman.

Gł-683

Dnia 29 grudnia 2018 obchodzi swój życiowy jubileusz

inż. JERZY WACŁAWIK

z Piotrowic

Z tej okazji serdeczne życzenia zdrowia, szczęścia, wszelkiej pomyślności składają żona, córka i syn z rodziną.

RK-150

WSPOMNIENIA

Dzisiaj, dnia 28 grudnia, minie 15 lat od chwili, kiedy nas opuścił Ukochany Mąż i Ojciec

śp. inż. OTOKAR HELIS

z Czeskiego Cieszyňa

Wszystkich, którzy Go znali i szanowali, o chwilę wspomnień, prosi żona Maria z rodziną.

Gł-71

Dnia 28 grudnia 2018 obchodziłaby 70. urodziny nasza Kochana Żona, Mama, Babcia i Siostra

śp. STANISŁAWA MARTYNEK

z Kocobędza

O chwilę wspomnień proszą najbliżsi.

Gł-716

Dziś, 28. 12., mija 18. bolesna rocznica śmierci naszego Kochanego Taty, Dziadka i Pradziadka

śp. DOMINIKA SIWKA

ze Stonawy

Z miłością, szacunkiem i wdzięcznością wspominają córki i syn z rodziną.

Gł-720

Dnia 28 grudnia 2018 mija czwarta rocznica śmierci naszego Ukochanego Męża, Ojca i Dziadka

śp. FRANCISZKA ZAWADY

O chwilę wspomnień i zadumy prosi rodzina.

Gł-706

NEKROLOGI

W głębokim żalu zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 23 grudnia 2018 zmarł w wieku niespełna 70 lat nasz Kochany Mąż, Ojciec, Dziadek i Teść

śp. STANISŁAW KAFKA

pochodzący z Karwiny, zamieszkały w Błędownicach

Ostatnie pożegnanie Drogiego Zmarłego odbędzie się w sali pogrzebowej w Suchej Górnej w piątek 28. 12. 2018 o godz. 13.00. O chwilę wspomnień proszą żona Janka, córka Michasia i syn Tomasz.

Gł-719

Cieszyniacy powitają Nowy Rok na moście Przyjaźni! Tradycyjny już, noworoczny pokaz sztucznych ogni rozświetli niebo 1 stycznia o godzinie 17.00. Organizatorzy proszą jednak, by przed wyjściem z domu zadbać o bezpieczeństwo i spokój zwierzątek.

Nie tylko studenci balowali na Szczepana!

W tym roku odbyła się pierwsza edycja Balu Świątecznego, który nawiązuje do dawnej tradycji Weteraników. Już od kilku lat na Zaolziu powtarzana jest myśl zorganizowania balu dla tych, którzy czują się zbyt dorośli na Akademik, ale chcieliby na Szczepana pobałować. W tym roku mała grupka entuzjastów zdecydowała się więc zrealizować ten pomysł.

Zdjęcia: ARC

Chcieliśmy zaoferować naszym kolegom i znajomym alternatywną możliwość spędzenia wieczoru drugiego dnia świąt, spróbować zorganizować bal od początku do końca, a może nawet położyć fundament pod nową tradycję zaolziańską – mówi Ewa Polak, jedna z organizatorów balu. Środowy bal okazał się strzałem w dziesiątkę. Wszystkie bilety zostały sprzedane w ciągu pięciu dni, dlatego też w Domu A. Wawrosza, będącym siedzibą MK PZKO Trzynieć-Osiedle, bawiło się ponad 60 osób.

Impreza doskonale połączyła klasyczne pierwiastki tradycyjnych zaolziańskich balów z nowymi pomysłami. Była zabawa na parkiecie kierowana przez DJ Michała Wersera oraz wysmienite, wręcz niecodzienne potrawy, które przygotował David Valiček z ostrawskiego FoodAtelieru. Nie zabrakło również tradycyjnego poloneza, konkursu o tytuł króla i królowej parkietu czy loterii fantowej. O tym, że zabawa była fantastyczna, świadczy fakt, że w konkursie tanecznym wzięła udział ponad połowa wszystkich gości! Startujący musieli zademonstrować znajomość klasycznych tańców towarzyskich, ale również pokazać wykażać się

zdolnością improwizacji, na przykład przy dźwiękach afrykańskich bębnów. Po zakończeniu balu jury uroczystie udekorowało zwycięską parę Marcina i Lucki Czudków. Na drugim miejscu uplasowali się Karol Kantor i Daniel Szpyrc. Organizatorzy już teraz myślą o kolejnej edycji balu. – Chcemy zorganizować ją na większą skalę i mieć do dyspozycji około 150 biletków – mówi Rober Josiek.

– Priorytetem jest dla nas przede wszystkim nieskomplikowana, bardzo przyjazna, bezpośrednia formuła imprezy. Większość z nas mieszka i pracuje poza Zaolziem, więc organizacja musi być efektywna. Chcemy zachować na-

szę ulubione tradycje balowe, ale równocześnie nie bać się nowych rzeczy. Jednym z naszych pomysłów jest na przykład to, by bal nie odbywał się w jednym miejscu, ale miał niejako wędrowny charakter. Chcemy nim „zagospodarować” cały region, by przyczynić się w ten sposób do jego większej integracji, do aktywizacji na rzecz Zaolzia pokolenia już zaawansowanego zawodowo. Potencjał mamy znaczny i jeżeli uda nam się „zakorzenieć” Bal Świąteczny w myślach ludzi w tym właśnie wieku, zrodzi się na Zaolziu coś, co jest mu bardzo potrzebne – uzupełniają Mariola i Jakub Kadłubowie. (r)

Szanowni Czytelnicy!

- 📧 Kolejny numer „Głosu” ukaże się już w 2019 roku, a dokładnie 4 stycznia.
- 📧 W piątek i w poniedziałek redakcja będzie nieczynna. Zapraszamy do naszej siedziby w środę 2 stycznia.

POSTSCRIPTUM

POŁĄCZONE MINIKWADRATY MAGICZNE I

Poziomo i pionowo jednakowo:

- 1. naczelne bóstwo egipskie
- 2. kilka, niedostatecznie, trochę
- 3. metal o symbolu Pb
- 4. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE**
- 5. Rzym w oryginale
- 6. imię Sharifa, aktora
- 7. „Zbrodnia i...” Dostojewskiego

Wyrazy trudne lub mniej znane: AMON

	1	2	3	4				
1								
2								
3								
4								

POŁĄCZONE MINIKWADRATY MAGICZNE II

Poziomo i pionowo jednakowo:

- 1. dodatek do umowy
- 2. czasem puszczają
- 3. w fizyce: energia potencjalna
- 4. wieś w gminie Pacanów
- 5. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE**
- 6. stos papierów
- 7. droga, szlak
- 8. Róża, 1908-45, pianistka, laureatka Konkursu Chopinowskiego
- 9. Dolne i Górne, czyli wsie w gminie Radków w województwie dolnośląskim

Wyrazy trudne: ETKIN, KWASÓW

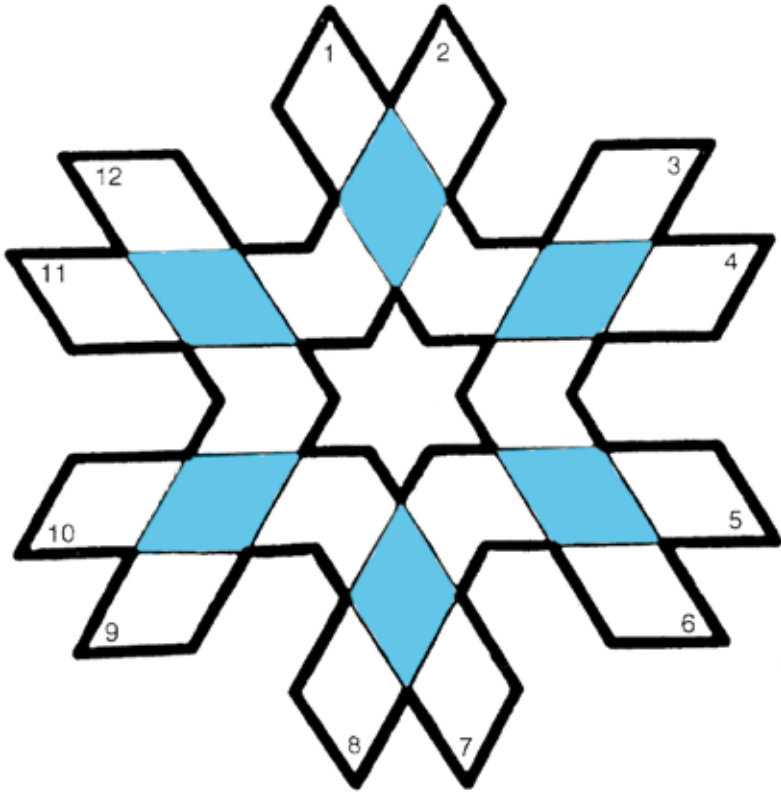
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									

LOGOGRYF ŁAMANY

Rozwiązaniem dodatkowym logogryfu jest dokończenie myśli rosyjskiego powieściopisarza, dramaturga, krytyka literackiego, myśliciela i pedagoga Lwa Tołstoja (1828-1910): „Nauka to pokarm dla...”

- 1. - 4. komendant reduty na Woli
- 3. - 6. polarna lub poranna, czyli zjawisko świetlne w atmosferze
- 5. - 8. ostał się po złotym rogu
- 7. - 10. inaczej Finlandia lub język fiński
- 9. - 12. rodzaj wkrętaka o przekroju sześciokąta foremnego
- 11. - 2. następny dzień

Wyrazy trudne lub mniej znane: IMBUS

KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

				1										
2									3					
				4										
5									6					
7														
8										9				
				10										
11										12				
				13										

POZIOMO:

- 1. półkrzew lub roślina zielna
- 2. absolutna doskonałość lub wzór do naśladowania
- 3. epos Homera
- 4. strzelisty pomnik
- 5. amerykański kuzyn żubra
- 6. Indianin z czubem
- 7. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE**
- 8. część helikoptera
- 9. mięso na kotlety
- 10. rodzina ptaków z rzędu wróblowatych
- 11. chrześcijański demokrat
- 12. dziecko płci żeńskiej
- 13. mała armata

PIONOWO:

ADMETE, AIRBUS, ARESZT, BENZOL, DŁONIE, EGOIZM, IRIZAR, KIMONO, ŁASICA, MCBEAL, SAHARA, STOPKA, WIKING, WYGODA, YAMAHA, ZESZYT

Wyrazy trudne lub mniej znane: DRAKIEW, PLISZKI

Rozwiązanie minikwadratu magicznego I z 11 grudnia:

1. TREN 2. RAISA 3. ESTER 4. NARA

Rozwiązanie minikwadratu magicznego II z 11 grudnia:

1. STOK 2. TOMBA 3. OBRAZ 4. KAZA

Rozwiązanie logogryfu łukowatego z 11 grudnia: W SOBIE

Rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 14 grudnia:

NIE WIEMY, CZYM JEST ŻYCIE

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana książka. Termin ich nadsyłania upływa w środę 9 stycznia. Nagrody książkowe za poprawne rozwiązanie łamigłówek otrzymują: Janusz Cymorek z Pietwałdu (11 grudnia) oraz Jadwiga Palowska z Karwiny-Raju (14 grudnia). Zadania przygotował Jan Kubiczek.